

LETO XXIV. Stev. 173
IZDAJA IN TISKARSKO
CASOPISNO ZALOZNIŠKO
PODJETJE
'LJUDSKA PRAVICA'
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
Let tihaja vsak dan razen
petka. Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

'LJUDSKA PRAVICA'
USTANOVljena 1. OKTOBRA
1954. MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK. OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1956 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1958 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z 'BORBO'

REDNE LETNE SKUPŠČINE ZVEZE OBRTHNIH ZBORNIC JUGOSLAVIJE
a kvalitativno preobrazbo obrtništva
zpredno z industrializacijo naše dežele
V razpravi je govoril tudi podpredsednik ZIS Edvard Kardelj

Ljubljana, 26. julija. — Danes je bila v Klubu ljudskih poslancev redna letna skupščina Zveze obrtnih zbornic Jugoslavije. Skupščino je začel predsednik Zveze obrtnih zbornic Tone Fajfar, ki je pozdravil podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvarda Kardelja, predsednika Izvršnega sveta Slovenije Borisa Kraigherja, podpredsednika IS Slovenije Viktorja Avblja in druge goste ter delegate iz vseh republik. O delu Zveze obrtnih zbornic v minulemu letu in o najbolj perečih problemih obrti v Jugoslaviji je poročal predsednik Zveze Tone Fajfar. Razen tega so delegati že prej prejeli obširno tiskano poročilo, tako da je bilo dovolj osnove za razpravo. Posebno pomemben prispevek je dal k razpravi podpredsednik ZIS Edvard Kardelj, ki je govoril že v dopoldanskem delu današnje skupščine. Tovariš Edvard Kardelj je med drugim dejal:

ta in vam želim uspešno delo.
Obrtne zbornice imajo, kakor vse druge organizacije takšne vrste, v našem družbenem življenju važno vlogo. Obrtne zbornice so mnogo pripomogle k napredku našega obrtništva, saj so razvijale celo vrsto pobud na torišču našega gospodarstva. Vendar pa mi dovolite reči, — zdi se mi, da naše obrtne zbornice in njihova Zveza vendarle še nimajo v polni meri tiste vloge, ki bi jo morale imeti spričo pomena gospodarskega torišča, na katerem delujejo. Na poti k takšnemu polnemu uveljavljanju obrtnih zbornic v našem gospodarskem in družbenem življenju je več činiteljev. Omenil bom samo tri, ki so med najvažnejšimi in najbolj perečimi.

družbeno življenje, da so vodilni ljudje v naših ljudskih odborih zelo pogosto in da še sedaj pogosto podcenjujejo probleme izgradnje obrtniških zmogljivosti. Takšno gledišče je pripomoglo, da smo investirali v obrt manj, kakor bi lahko investirali. Seveda to ni samo v nasprotju z življenjskimi potrebami delovnih ljudi, katerih vsakdanje po-

Ameriški veleposlanik pri predsedniku republike
Brioni, 26. jul. (Tanjug). Predsednik republike je sprejel danes dopoldne ameriškega veleposlanika Charlesa Rankina. Na sprejemu je bil tudi državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović.

Veleposlanik Javorski pri ministru Vignju
Bruselj, 26. jul. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v Belgiji Mihajlo Javorski je bil danes pri zunanjem ministru nove belgijske vlade Vignju in z njim izmenjal misli o najnovejših dogodkih na Bližnjem vzhodu.

Tovariši in tovarišice! Zahvalnost. Uporabljam to priložnost, da vam prisrčno pozdravim lujem pri delu vaše letne skupščine. Uporabljam to priložnost, da vam prisrčno pozdravim lujem pri delu vaše letne skupščine v imenu Zveznega izvršnega sveta.

DUŠAN KVEDER PRI RADŽENDRI PRASADU
JAPOR IN PONOS
na Jugoslaviji in Indiji v prizadevanjih za mir in človeško blaginjo

Delhi, 26. jul. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik Delhiju Dušan Kveder je predsedniku Indijske republike priložnostno govoril, v katerem je dejal, da Jugoslavija meni prizadevanje Indije za mir in za dobro deželami. "Tudi Jugoslavija v okviru svojih možnih naveda doseči ta plemeniti cilj. Borimo se za svet, na bo medsebojno zaupanje zmago nad silo. Želimo, da sta strah in mržnja." V odgovoru je predsednik Prasad dejal, da so stiki med obema deželama zelo zadovoljivi in v vsestransko koristni. "Sedanjemu je potreben mir bolj kot li drugače in dežele, kot sta in Jugoslavija, zaposlene jo izgradnjo, potrebujejo mir

Gmočno stanje — najvažnejši činitelj na področju obrtništva

Najvažnejši činitelj je vsekakor, bi rekel, gmočno stanje na področju našega obrtništva. Čeprav je naša družbena skupnost v povojnem obdobju dajala določena sredstva za razvoj te gospodarske panoge, vendar je bilo to mnogo premalo glede na potrebe naše družbe, katere socialna in gospodarska sestava sta se zelo hitro spreminjali, s tem pa so se spreminjale tudi potrebe po obrtniških storitvah in proizvodnji. V usmeritvi na ključne probleme našega gospodarskega razvoja je obrtništvo zastajalo za nekaterimi drugimi gospodarskimi panogami. K tej težnji je še več pripomoglo dejstvo, da naši ljudski odbori, ki bi morali biti predvsem odgovorni za razvoj obrti, na splošno niso imeli zmerom dovolj razumevanja za razvijanje obrtniške zmogljivosti. Usmeritev na razvoj teške industrije je tako globoko posegla v naše

Tudi London in Pariz

pripravljena na državniški sestanek, prvi v New Yorku, drugi nekje v Evropi

London, 26. jul. (Reuter). Macmillan je kratko odgovoril Hruščevu. V pismu, ki je bilo nocoj objavljeno, je predlagal, naj Var-

Hamarskjöldove priprave

New York, 26. jul. (Reuter). Generalni tajnik OZN Dag Hamarskjöld se je začel danes posvetovati z delegati OZN o pripravah na sestanek Varnostnega sveta. Najprej se je sestel z libanonskim delegatom v OZN Azkulom.

Newyorški diplomatski krogi so se prepričani, da bodo Varnostni svet sklicali prihodnji teden, da bi sprejel dnevni red sestanka ministrskih predsednikov in da bi se sporazumel z deželami, ki jih bodo posebej povabili na ta sestanek.

DRŽAVNO ATLETSKO PRVENSTVO
Enolična predtekmovanja

Beograd, 26. julija. — Drugi dan državnega atletskega prvenstva za posameznike je bil zelo enoličen. V številnih predtekmovanjih so se favoriti zadovoljevali s plasmajem in so zato bolj-ši rezultati izostali. Tako sta omembe vredna le Lorgerjevih 14.4 na 110 m (v polfinalu) in 25.2 sekunde Olge Šikovec na 200 metrov, kar je le za 0.2 sekunde slabše od državnega rekorda. V finalu je prijetno presenetil Zagrebčan Miller s skokom 7.41 metra, s čimer je izpolnil normo za na evropsko prvenstvo (7.40). Rezultati: 800 m: Nalović (Pariz) 1:55.5, Alimpijević (P) 1:56.9, daljina: Miller 7.41, Vujić 6.81, koplje: Kopitar (Kladivar) 60.16, Dangubić (CZ) 57.30, krogla (ženske): Usenik (O) 14.67, Radosavljević (P) 13.57, Hudobivnik (O) 12.44.

nostni svet OZN pripravi poseben sestanek, na katerem bi se zbrali ministrski predsedniki velikih sil. Priprave bi se lahko začele takoj s sodelovanjem generalnega sekretarja OZN, Macmillan ni navedel dneva, ko naj bi bil ta sestanek, čeprav se je britanska vlada skrajno zavzemala za to, da bi se sestali že 4. avgusta. Britanska javnost je bila zelo zavzeta za nemudni sestanek državnikov. Laburisti so prav v tem vsestransko podprli Macmillana. Toda po objavi Eisenhowerjevega odgovora se je britanska vlada očitno premislila.

Pariz, 26. jul. (Reuter). Nocoj je bil objavljen tudi odgovor De Gaulle Hruščevu. De Gaulle je pripravljen sodelovati na sestanku, predlagal pa je zanj Zenevo ali kakšno drugo evropsko mesto. Omenil je, da se bo Francija pripravila na razpravo v sporazumu z nekaterimi drugimi evropskimi deželami. Med prizadetimi državami, ki naj bi sodelovale na sestanku, pa je navedel med drugimi Turčijo, Iran in Izrael.

Nehrujeva privolitev

New Delhi, 26. jul. (AP). Ministrski predsednik Nehru je odgovoril predsedniku sovjetske vlade Hruščevu na predlog o državniški konferenci. "Pripravljen sem sodelovati na tej konferenci", pravi Nehru, "če je to splošna želja vseh zainteresiranih in če bi moje sodelovanje koristilo stvari miru."

Grški protest v OZN

New York, 26. jul. (Reuter). Stalni grški predstavnik v OZN Palamas je obiskal danes generalnega tajnika Hamarskjölda in mu izročil pismo, v katerem protestira proti množičnim aretacijam grškega prebivalstva na Cipru.

ČESTITKI PREDSEDNIKA TITA
dr. VLADIMIRU BAKARIČU
IN DJURU PUCARU

OB DNEVU VSTAJE NARODA HRVATSKE
IN NARODOV BIH

Predsednik republike Josip Broz Tito je čestital predsedniku Sabora LR Hrvatske Vladimiru Bakariću za Dan vstaje hrvatskega naroda s tole brzojavko:

"Tovariš predsednik, ob 27. juliju, Dnevu vstaje hrvatskega naroda, pošiljam tople pozdrave in prisrčne čestitke Vam in vsem državljanom Vaše republike. V velikem narodnoosvobodilnem boju, v katerem je bilo skovano neporušno bratstvo in enotnost naših narodov, je bilo veliko žrtev, ki nam nalagajo dolžnost, da v izgradnji boljšega življenja za vse delovne ljudi naše dežele neomajno vztrajamo in da se še nadalje dosledno borimo za ohranitev miru, ki je zdaj bolj kot kdajkoli poprej potreben tako nam kot vsemu svetu."

Predsedniku Ljudske skupščine LR Bosne in Hercegovine Djuru Pucaru pa je predsednik Tito poslal naslednjo brzojavko:

"Tovariš predsednik, ljudstvo Bosne in Hercegovine je tudi letos dočakalo svoj veliki praznik — Dan ljudske vstaje z novimi delovnimi zmagami, ki so hkrati najlepši spomenik vsem, kateri so dali svoje življenje za to, da bi bila naša dežela svobodna in da bi naši bratski narodi lahko gradili svoje življenje v neodvisni socialistični skupnosti. Čestitam ljudstvu Bosne in Hercegovine za praznik ljudske vstaje, 27. julij, in Vam izražam najboljše želje, da bi Vaša republika še nadalje napredovala v dobro naše socialistične domovine."



Podpredsednik ZIS Edvard Kardelj je včeraj govoril na letni skupščini Zveze obrtnih zbornic Jugoslavije o problemih naše obrti

OB DULLESOVEM 'LETECEM OBISKU' V BONNU

Pod skupnim dežnikom

Toda Adenauer bi vendarle rad še posebno obljubo, da na konferenci o Bližnjem vzhodu ne bi uredili tudi — nemškega vprašanja

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Bonn, 26. jul. V skladu s temničnim razpoloženjem, ki je v zadnjem času prevladalo v doslej neskaljenih ameriško-zahodnonemških odnosih, je prispel danes popoldne v hudem naliivu s posebnim letalom v Bonn ameriški zunanji minister Dulles. Ministra, ki je prišel samo z avlo "letečega razgovora", je sprejel kancler Adenauer.

Svoje zaveznitvo tudi v slabem vremenu sta državnika demonstrirala s tem, da sta pod enim dežnikom stopila pred mikrofon, kjer je imel gost krajši govor, katerega je zaključil s besedami: "Ostali bomo skupaj pod istim dežnikom, pa naj sije sonce ali pa dežuje." Mimo tega je Dulles svojega gostitelja imenoval "veliki kancler", o sebi pa je rekel, da mora kot ameriški zunanji minister "nositi težko breme" in da je "pogostoma prisiljen imeti opravka tudi z neprijetnimi rečmi."

Adenauer pa je izrazil "pozdrave vsega nemškega naroda ameriškem zunanjemu ministru", o katerem je rekel, da se je "izkazal za dobrega prijatelja Nem-

čije" in da je zato zelo dobro, da je moč s takšnim starim prijateljem v sedanjih kritičnih časih izmenjati misli.

Tisk, ki je spričo svojih kritik britansko-ameriške vojne intervencije na Bližnjem vzhodu zbudil hudo kri v Washingtonu, danes še nadalje, ne glede na prihod "ljubega gosta", opozarja na temeljne vzroke najnovejših nesoglasij med Bonnom in Washingtonom. "Frankfurter Allgemeine Zeitung" opozarja Američane, da je bilo rezervirano stališče Bonna do britansko-ameriške politike upravičeno že spričo tega, ker se velesile niso posvetovale s svojimi atlantskimi zavezniki. Nato pa opozarja Adenauerja, da mora opozoriti Dullesa na nujno potrebo posvetovanj tudi v zvezi z bližnjo konferenco državnikov v okviru Varnostnega sveta OZN. Čeprav snujejo to konferenco izključno zaradi krize na Bližnjem vzhodu, ki se Zahodne Nemčije neposredno ne tiče, se je bonnska vlada nenadno znašla v resnih skrbih.

Ta sprememba ni samo sad ukora, ki so ji ga 177-letni. V

Bonnu je namreč prišla do izraza bojazen, da se improvizirana konferenca "na najvišji ravni" ne bi po naključju spremenila tudi v "pravo", se pravi tisto, ki jo že zdavnaj pripravljajo, da bi na njej obravnavali razorožitve, in ki je vse doslej niso mogli sklicati, med drugim tudi ne zavojo zahodne zahteve, naj bi na njej razpravljali o spornih evropskih vprašanjih in še posebej o nemškem. M. Bajec

Dulles v Londonu

London, 26. jul. (Reuter). Ameriški zunanji minister je popoldne zaključil svoj obisk v Bonnu. O njem je bilo objavljeno, da so bile ameriške in zahodnonemške namere v zvezi z Bližnjim vzhodom popolnoma pojasnjene.

Iz Bonna se je Dulles z letalom takoj odpeljal v London, kamor je prispel nocoj. Na letališču ga je sprejel zunanji minister Selwyn Lloyd. Dulles bo v Londonu sodeloval tudi na sestanku Sveta ministrov Bagdadske zveze, ki bo v ponedeljek.



Predsednik Indijske unije Radžendra Prasad

bolj kakor vse drugo. Zato je naravno, da se moramo boriti za mir in ne samo v okviru naših meja, marveč tudi v svetu kot celoti. Vam in nam čestitam, ker delamo na svetu, ki je razdvojen v bojem, spopadi in nezaupanjem, v tem trenutku so zagnili obzorje temni oblaki, toda upamo

VREPEVSKA NAPOVED

za nedeljo, 27. julija
Se deloma sončno z naraščajočo oblačnostjo. Prehodno so možne predvsem v alpskem svetu plohe ali nevihte. Temperatura ponoči med 9 in 13. V Primorju 19, navzgor dneve do 30 stopinj.
Na Jadranu pretežno sončno.
Področje visokega zravnega prilaška nad srednjo Evropo nekoliko slabši. Atlantske frontalne motnje se dosegle zahodne Alpe, vendar njihova aktivnost ni velika in je tako pričakovati, da ne bodo močnejše vplivale na vreme v naših krajih.

Ljudski odbori in družbena skupnost se morajo sistematično lotiti problemov obrtništva

Na letni skupščini Zveze obrtnih zbornic Jugoslavije je govoril podpredsednik ZIS Edvard Kardelj

(Nadaljevanje s 1. strani)

trebe lahko zadovolji samo razvito omrežje obrtnih servisov in delavnic. Kakor je bilo v nasprotju s potrebami naše industrije, ki se tudi ne more v polni meri razviti brez ustreznega industrijskega omrežja, ki bi delalo zanje in za ljudi, zaposlene v industriji, marveč zavira to tudi normalen gospodarski razvoj in naraščanje narodnega dohodka. Odgovorni tovariši v občinah včasih pozabljajo, da so prav mala uslužnostna podjetja za storitve obrtnega tipa dostikrat tudi prvi korak k industriji. Čeprav je vse to očitno, vendar drži, da sta usmeritev in pobuda ljudskih odborov za hitrejšo izgradnjo omrežja sodobnih obrtnih zmogljivosti, čeprav sta zadnja leta intenzivnejši, še zmerom nezadostni, kar vsekakor otežkoča akcijo za izboljšanje stanja na področju obrtništva, zlasti za izgradnjo sodobnega so-

cialističnega obrtništva, pojmovanega kot omrežje zmogljivosti za pomoč državljanom, industriji in drugim gospodarskim panogam.

Sad tega vsega je, da smo na tem področju v marsičem še zmerom odvisni od dobre volje zasebnih obrtnikov. Kakšne pa so razmere v tem oziru vsi vemo. Res delajo na tem torišču v veliki večini pošteno delovni ljudje, ki si prizadevajo, da vestno izpolnjujejo svoje obveznosti do družbene skupnosti, so pa tudi ljudje, ki menijo, da jim zasebna lastnina dopušča, da delajo, kar hočejo, da bogate na račun visokih cen na področju obrtništva, da uporabljajo kapitalistična sredstva in metode v svoji poslovni dejavnosti, toda celo kadar gre za dobro misleče sposobne obrtnike, morajo v svojem razvoju vendarle slej ali prej nujno priti do meje, ki jih bo, ali namerila na izrazito kapitalistični razvoj ali pa na zastoj.

rekel, sodobno veliko obrtništvo, veliko ne v smislu velikosti posameznih delavnic, marveč v smislu načrtnega organiziranja omrežja obrtnih zmogljivosti, servisnih delavnic, omrežja, ki se bo opiralo na sodobno tehniko in industrijo, se pravi obrtništvo, pojmovano ne kot zastopalo ročno delo, marveč obrtništvo kot pomembna gospodarska panoga, ki zagotavlja določene storitve državljanom na podlagi sodobne tehnike. Tega seveda ne moremo doseči kar čez noč in tega tudi sedanja gospodarska sestava naše dežele ne zahteva, toda mora biti smer naših naporov vzporedno z naraščajočimi potrebami naše družbe.

Če postavimo stvari tako, tedaj je jasno, da gre tu tako za potrebe sistematičnega investiranja družbenih sredstev v izgradnjo ustreznih obrtnih zmogljivosti, kakor tudi za snovanje raznih oblik kooperacije zasebnih obrtnikov s socialističnim sektorjem, ki bo onemogočila razvoj kapitalističnih težej, oziroma ki bo zagotovila, da bo tudi na tem gospodarskem področju nosilec razširjene reprodukcije izključno socialistična skupnost.

Mi nismo za administrativno

tuj delovne sile tudi na področju obrtništva. To pa bomo lahko storili toliko, kolikor se bo krepil socialistični sektor v obrtništvu in kolikor bo sposobnejši, da se spušča v razne oblike kooperacije z individualnimi obrtniki. Vsa naša dejavnost v izgradnji obrtništva in urejanje družbenih odnosov na področju obrtništva mora imeti pred očmi te predpostavke, to našo nalogo in cilj.

Samo v tej smeri se lahko po mojem mnenju v naši deželi razvijajo tudi razne oblike obrtnih združenj. Te združenja ne morejo biti nekakšna privatna organizacija, ker bi to pravzaprav pomenilo odpreti vrata kapitalističnemu razvoju v našem obrtništvu. Te združenja so koristne in potrebne, lahko pa so samo oblika kooperacije individualnih obrtnikov z našim socialističnim gospodarstvom, oblika, ki zagotavlja socialistično razširjeno reprodukcijo v obrtništvu. Če imamo vse to pred očmi, tedaj je jasno, da se morajo ljudski odbori manj ukvarjati z raznimi administrativnimi ukrepi na področju obrtništva, ki imajo zelo pogosto tudi zelo slabe gospodarske posledice, ne dosežejo pa tistega družbeno-političnega učinka, ki ga pričakujemo od njih, marveč bi se morali ljudski odbori neprimerno bolj ukvarjati z materialno in družbeno-ekonomsko vsebino tega problema. Po mojem mnenju je nujno potrebno, da se naši ljudski odbori in naša družbena skupnost loti tega problema sistematično, z jasnimi materialnim načrtom in jasno družbeno ekonomsko perspektivo, kar bo omogočilo, da bo akcija vseh socialističnih činiteljev na tem področju predvsem akcija ljudskih odborov, akcija komun, slonela na jasni orientaciji za daljše obdobje.

V zvezi s tem bi rad pripomnil, da se strinjam z mnenjem, izraženim tu v referatu in razpravi o tem, da je treba storiti tudi potrebne ukrepe v zveznem planu in zveznih predpisih, ki bodo olajšali razvoj socialističnega obrtništva, zlasti večjih investicij v tej smeri. V tem smislu bo Zvezni izvršni svet vsekakor pazljivo proučil tu sprožene predloge.

Seveda se bodo v takšnih pogojih tudi obrtne zbornice lahko bolj uveljavile.

Čedalje večje neskladnosti med naraščajočimi potrebami družbe po obrtnih storitvah in razpoložljivimi obrtnimi zmogljivostmi

Boreč se proti takim kapitalističnim in špekulantskim težnjam v obrtništvu mnogi naši ljudski odbori neogibno zožujejo dejavnost zasebnih obrtnikov, v tem ko si hkrati premalo prizadevajo, da bi razvili omrežje družbenih obrtnih zmogljivosti. Posledica vsega tega je, da nastajajo čedalje večje neskladnosti med naraščajočimi potrebami družbe in gospodarstva po obrtnih storitvah in razpoložljivimi obrtnimi zmogljivostmi. In tako nastaja naraščajoči občutek pomanjkanja obrtniškega omrežja, zaradi tega cene storitvam naraščajo, potreb po obrtnih storitvah pa ne krijemo. V tem položaju pa pridejo posamezni špekulanti, ki jih skušajo ljudski odbori s svojimi upravnimi ukrepi omejiti, spet na svoj račun. Posamezni špekulanti dobro zaslužijo, čeprav z manjšo zmogljivostjo, toda z višjimi cenami.

Se bolj poglablja to negativno težnjo tudi dejstvo, da so obstoječe družbene obrtniške zmogljivosti zelo pogosto usmerjene — brž ko jim je to možno — na industrijsko proizvodnjo, pri tem pa zapostavljajo nalogo, ki se nanašajo na storitve prebivalstva in gospodarstva.

In naposled tudi naš zvezni plan in zvezni gospodarski predpisi niso zmerom dovolj upoštevali specifičnih potreb družbenega obrtniškega omrežja, kar je tudi otežkočalo in otežkoča njegov razvoj in dejavnost ljudskih odborov za njegovo razširitev in modernizacijo. Mislim, da smo, ko upravičeno omejujemo kapitalistične težnje v obrtništvu — vendarle premalo storili, da bi z ustreznimi ukrepi pripomogli k razvoju družbenega omrežja obrtnih servisov in delavnic. In prav zato, ker na tej poti nismo več storili, so ostali naši ukrepi za zatiranje špekulantskih in kapitalističnih težej v privatnem obrtništvu dostikrat samo na pol poti.

Na splošno imamo takšen položaj, da se nam že več let iz



Z letne skupščine Zveze obrtnih zbornic

akumulacije v obrtništvu docela nenormalen del vrača v obrtništvo v obliki investicij za modernizacijo obstoječih in za izgradnjo novih sodobnih obrtniških zmogljivosti. To je po mojem mnenju tudi vir določene pesimizma in izgubljanja perspektive v izgradnji našega obrtništva.

V takšnih pogojih seveda tudi obrtne zbornice niso mogle razviti tiste pobude, ki je potrebna, da bi tudi na tem sektorju naše gospodarske izgradnje napredovali v času, ki bi bil bolj vzporedno za naraščajočimi družbenimi potrebami.

S perspektivnim planom, ki priznava nujnost večjih družbenih investicij na sektorju obrtništva, se je položaj dokaj spremenil. Da bi pa lahko na tej novi materialni bazi storili odločen prelom na tem torišču, se moramo lotiti dela na podlagi jasne koncepcije o tem, kaj hočemo in katero pot moramo ubrati.

odpravo zasebnega obrtništva, zlasti pa ne proti svobodnemu delu z osebnim delovnim orodjem. Kot socialistična skupnost pa imamo pred seboj jasno nalogo in cilj, da postopno likvidiramo vse ostanke izkoriščanja

Obrtne zbornice naj postanejo še bolj socialistična ekonomsko-družbena organizacija

S tem pa pravzaprav prehajam tudi na tretji činitelj, ki vpliva na razvoj obrtništva in obrtnih zbornic, namreč na subjektivno usmeritev obrtnih zbornic. Vsi vemo, da so se naše obrtne zbornice razvile iz nekdanjih starih stanovskih zbornic, katerih vloga je bila docela drugačna, kakor je zdaj in kakršna mora biti vloga naših socialističnih obrtnih zbornic. Čeprav smo storili zlasti v zadnjih letih v delu obrtnih zbornic važen preokret in čeprav so začele izpolnjevati nove naloge, ki jim jih zastavlja socialistična družbena skupnost, vendar ne moremo reči, da je duh starih zbornic docela izginil.

Da bi obrtne zbornice in njihova Zveza korakale vzporedno z razvojem našega socialističnega gospodarstva in potrebami naše družbe po obrtnih storitvah, je nujno potrebno, da postanejo še bolj socialistična ekonomsko-družbena organizacija, to se pravi, eden najvažnejših činiteljev družbenega samoupravljanja na področju obrtništva, samoupravljanja, v katerem se morajo ustvarjalno povezati tako koristi delovnega proizvajalca kakor tudi družbene skupnosti oziroma potrošnikov. V tem smislu naj postanejo obrtne zbornice tudi pomembnejši činitelj v planiranju nalog proizvodnje oziroma v razvijanju omrežja obrtniških zmogljivosti v tesnem sodelovanju z ljudskimi odbori ter s posameznimi zainteresiranimi gospodarskimi in družbenimi organizacijami. Obrtne zbornice naj se tudi v večji meri kakor doslej zavzamejo za organizacijo potrebnih služb, ki bodo lahko nudile obrtniškim organizacijam oziroma podjetjem potrebno tehnično pomoč v razvijanju kooperacije itd. In naposled naj obrtne zbornice skupaj z ljudskimi odbori še bolj aktivno in konkretno vodijo evidenco in skrbje za šolanje kadrov za to gospodarsko področje.

Skrajna, pomanjkljivosti, o katerih sem govoril, hkrati kažejo tudi na naše najvažnejše naloge v sedanjem času. Veseli me, da vidim tako iz poročila Zveze obrtnih zbornic kakor tudi iz referata na tej skupščini in iz raz-

prave, da se usmerjate prav na izpolnjevanje teh nalog. Zato sem prepričan, da bo dala ta skupščina močno pobudo vsem obrtnim zbornicam, da usmerijo svojo dejavnost po tej poti. Seveda je nujno potrebno, da v teh naporih sodelujejo in da nudijo vso podporo obrtnim zbornicam tudi naše komune in vsi naši družbeni organi tembolj, ker naša bitka za zboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi ne bo uspešna, če ne bomo poželi sadov tudi na tem gospodarskem sektorju.

Tovariši in tovarišice! Bodite prepričani, da vam bo v teh naporih nudil vso potrebno podporo in pomoč tudi Zvezni izvršni svet.

Med sklepi, ki so jih sprejeli na skupščini, je tudi ta, da bo upravni odbor še med poletjem poslal Zveznemu izvršnemu svetu predlog, da bi tako korigirali družbene instrumente, ki zadevajo obrt, da bi obrtnim organizacijam ostalo več sredstev za investicije za razširitev in izpolnitev njihovih obratov.

S skupščine so poslali po zdravno brzojavko predsedniku republike Titu. Za novega predsednika je bil ponovno izvoljen Tone Fajfar, za tajnika pa Branko Japunčič.

prej analizirali, kakšno do tega treba nagraditi s premijo.

Beograd, 26. Jul. (Tanjug) — V navzočnosti predsednikov delavskih svetov, sindikalnih podružnic in drugih predstavnikov sladkornih tovarn iz vse države je bil danes v Centralnem odboru sindikata živilske in tobačne industrije sestanek, posvečen pripravam za kampanjo sladkorne pese, ki se bo začela prihodnji mesec.

Sestanka so se udeležili tudi predstavniki strokovnega združenja živilske industrije. O pereh vprašanjih te kampanje je govoril sekretar sindikata živilske industrije Luka Vrkljan.

Normiranje poslov, zlasti med kampanjo sladkorne pese, je v zadnjih dveh letih pripomoglo, da so sladkorne tovarne presegle vse prejšnje tehnične norme. S tem so prihranile več milijard. Na sestanku so obravnavali tudi prakso v nekaterih tovarnah, ki na široko vključujejo zaposlene delavce v tako imenovane kolektivne norme. Sklenili so, da lahko kolektivne norme zajamejo samo tista delovna mesta, ki so neposredno povezana s tehnološkim procesom. Nekatere sladkorne tovarne imajo nizke kolektivne norme, ki so jih delavci kaj lahko presegali tudi za 30%. Zato so na sestanku pripravili delavskim svetom, naj prouče vse norme, ki jih delavci presegajo za več kakor 12 do 15%.

Tudi premije so v zadnjih dveh letih znatno pripomogle k večjim uspehom v kampanji predelave sladkorne pese. Sistem »premijskih točk« pa je povzročil nepravilnosti, da so posamezniki dobivali premije, ne da bi vedeli, za kaj. Krivda je v tem, da niso po-

močnejšega dežja skoraj povsem zalije podzemna voda, zaradi česar je možen dostop samo ob lepem vremenu.

Priprave za jазbenko ekspedicijo so bile temeljite, saj bi bila lahko že manjša pomanjkljivost za raziskovalce v brezno usodna. Jamarji iz Postojne so celo pripravili za novinarje, ki se nameravajo spustiti z ekspedicijo v brezno Jazben, enodneveni jamarško-alpinistični trening, da bi bili na okolnosti v breznu vsaj nekoliko pripravljeni.

Kot smo že poročali, se bo te ekspedicije udeležil tudi naš sodelavec, ki bo sprti o vsem obseval naš sodelavec. T. F.

močnejšega dežja skoraj povsem zalije podzemna voda, zaradi česar je možen dostop samo ob lepem vremenu.

Priprave za jазbenko ekspedicijo so bile temeljite, saj bi bila lahko že manjša pomanjkljivost za raziskovalce v brezno usodna. Jamarji iz Postojne so celo pripravili za novinarje, ki se nameravajo spustiti z ekspedicijo v brezno Jazben, enodneveni jamarško-alpinistični trening, da bi bili na okolnosti v breznu vsaj nekoliko pripravljeni.

Kot smo že poročali, se bo te ekspedicije udeležil tudi naš sodelavec, ki bo sprti o vsem obseval naš sodelavec. T. F.

Priprave za ekspedicijo v brezno Jazben gredo h kraju

Odhod jamarjev je predviden za 4. avgust

Priprave za 36-člansko ekspedicijo, ki se bo v začetku avgusta spustila v brezno Jazben na Banjščici pri Novi Gorci, gredo h kraju. Docela je že organizirana meteorološka služba, radijska zveza, reševalna ekipa, dalje je organizator Jamarško društvo Luka Čuč iz Postojne, pripravil tudi že vse, kot prehrano, prevoz, opremo itd.

Odhod ekspedicije je predviden za 4. avgust, kolikor pa bi bilo tedaj slabo vreme, bodo odhod predložili na kasnejši termin. Brezno Jazben, ki je po sedanjih ne povsem točnih meritvah najgloblje v Jugoslaviji, saj je globoko nad 500 metrov, v času

aktualnosti

Gordijski voz bo naposled le presekan

Načrti za preureditev železniškega križišča v Ljubljano

Ljubljana, 26. julija. — Pri predsedniku Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana tovarišu Marijanu Dermastu so se danes zbrali strokovnjaki, ki se že lep čas ukvarjajo s problemom, kako urediti ljubljansko železniško vozlišče. Med drugim so bili navzoči ing. Funtek z direkcije železnice, ing. Prezelj iz sekretariata za urbanizem LRS, ing. Cernivc z OLO in drugi.

Bo naposled nesrečni »voz« le presekan in s tem odprta pot okrepljenemu železniškemu in in cestnemu prometu?

Prvo vprašanje tov. Dermastie se je glasilo: »Pri čem smo?« In naloga današnjega sestanka: Pregled načrtov za bodoče delo, »voznega reda«, po katerem se bo postopoma spreminjalo lice mesta okrog železniškega vozlišča v Ljubljani.

Na prihodnji seji OLO v začetku avgusta že lahko pričakujemo imenovanje in formalno ustanovitev operativnega štaba, ki bo za naprej bdel nad deli okrog železniškega vozlišča, določitev njegovih pravic in dolžnosti in konkretnih predlogov za razvoj bodočih del. Prav tako se predvideva za avgust tudi že razpis za urbanistično ureditev ljubljanskega železniškega vozlišča.

LETOS PRVA PRIPRAVLJALNA DELA

Predvidoma bodo po sedanjem okvirnem načrtu že letos

začeli urejati v Mostah železniške opremne naprave in gradnja krajevni tovorni kolodvor v Mostah.

S temi deli bodo nadaljevali prihodnje leto, ko bodo, če šlo vse po načrtu, tudi že začeli prestavljati progo. V letošnjem letu sovpadajo tudi načrti za potrebo čiščenje terena in prave za gradnjo podvozov nadaljevanje elektrifikacijskega dela na železnici. Do leta 1961, bodo dela za ureditev ljubljanskega železniškega vozlišča, čiščenja, predvidevajo namreč tudi elektrifikacijo primorske železniške proge do Zaloga ter elektrifikacijo proge Ljubljana—Senica. Prva dela na gornji progi nameravajo začeti že prihodnje leto.

Pri tako velikem načrtu nujna vskladitev dela in obnove železniške direkcije, obč. Center in Bežigrad ter okraja Uprave cest.

Številna predvidevanja, načrti in predlogi za ureditev tak važnega problema, kot je železniško vozlišče v Ljubljani, in zvezi s tem boljše ureditev cestnega prometa se torej približujejo s hitrimi koraki konkretni zaciji, ki bo nedvomno glede na izreden pomen Ljubljane kot upravne in gospodarske središča deležna vse podpore in razumevanja. M. N.

SESTANEK V CENTRALNEM ODBORU SINDIKATA ŽIVILSKE IN TOBAČNE INDUSTRIJE

Sladkorne tovarne so presegle vse prejšnje tehnične norme

Premije so znatno pripomogle k večjim uspehom v kampanji predelave sladkorne pese

Beograd, 26. Jul. (Tanjug) — V navzočnosti predsednikov delavskih svetov, sindikalnih podružnic in drugih predstavnikov sladkornih tovarn iz vse države je bil danes v Centralnem odboru sindikata živilske in tobačne industrije sestanek, posvečen pripravam za kampanjo sladkorne pese, ki se bo začela prihodnji mesec.

Sestanka so se udeležili tudi predstavniki strokovnega združenja živilske industrije. O pereh vprašanjih te kampanje je govoril sekretar sindikata živilske industrije Luka Vrkljan.

Normiranje poslov, zlasti med kampanjo sladkorne pese, je v zadnjih dveh letih pripomoglo, da so sladkorne tovarne presegle vse prejšnje tehnične norme. S tem so prihranile več milijard. Na sestanku so obravnavali tudi prakso v nekaterih tovarnah, ki na široko vključujejo zaposlene delavce v tako imenovane kolektivne norme. Sklenili so, da lahko kolektivne norme zajamejo samo tista delovna mesta, ki so neposredno povezana s tehnološkim procesom. Nekatere sladkorne tovarne imajo nizke kolektivne norme, ki so jih delavci kaj lahko presegali tudi za 30%. Zato so na sestanku pripravili delavskim svetom, naj prouče vse norme, ki jih delavci presegajo za več kakor 12 do 15%.

Tudi premije so v zadnjih dveh letih znatno pripomogle k večjim uspehom v kampanji predelave sladkorne pese. Sistem »premijskih točk« pa je povzročil nepravilnosti, da so posamezniki dobivali premije, ne da bi vedeli, za kaj. Krivda je v tem, da niso po-

močnejšega dežja skoraj povsem zalije podzemna voda, zaradi česar je možen dostop samo ob lepem vremenu.

Priprave za jазbenko ekspedicijo so bile temeljite, saj bi bila lahko že manjša pomanjkljivost za raziskovalce v brezno usodna. Jamarji iz Postojne so celo pripravili za novinarje, ki se nameravajo spustiti z ekspedicijo v brezno Jazben, enodneveni jamarško-alpinistični trening, da bi bili na okolnosti v breznu vsaj nekoliko pripravljeni.

Kot smo že poročali, se bo te ekspedicije udeležil tudi naš sodelavec, ki bo sprti o vsem obseval naš sodelavec. T. F.

Ob Dnevu vstaje Bosne in Hercegovine bodo danes v Siplavju, u. Jarajevih in na rajih, rojalni vodilni inod. in to no

nes velika zborovanja v Sokolcu, Drvaru, Petrovcu, senici, Okruglici, Trnjavi in drugih zgodovinskih krajih. Zborovanjem bodo prisostvovali ugledni prvoborci in telji iz teh krajev. Pro Dnevu vstaje so začeli že s številnimi tabornimi ognji, katerih so se zbrali mladinci vojaki. V Sarajevu pa je sinoči zborovanje, posvečeno Dnevu vstaje.

Indonezijska gospodarska delegacija je obiskala večeraj dopoldne reško ladjedelnico »3. maj« in si ogledala mesto. Nato je odpotovala v Obalje, kjer bo ostala do ponedeljka.

Predsednočinjam je podlegel poškodbam 32. ponesrečeni delavec z gradbišča hidrocentrale Kokin Brod. To je bil Tomislav Vlastošič, delavec iz vasi Ručič. Zdravje drugih dveh delavcev v bolnišnici v Titovem Ulicu se je docela obrnilo na bolje.

Dva jugoslovanska filma sta bila nagrajena na mednarodnem festivalu dokumentarnega in eksperimentalnega filma v Urugvajju. Gre za »Fantastično balado« režiserja Roštjana Hladnika in za film »Crne vode« režiserja Rudolfa Srećca. Na festivalu je sodelovalo 46 dežel z 200 filmi, podeljene pa so bile tri nagrade.

Na posvetovanju o proizvodnji gradbenega materiala, ki je bilo večeraj v Beogradu, so obravnavali ukrepe, ki bi jih bilo treba storiti, da bi v prihodnjem letu odstranili pomanjkanje gradbenega materiala v J.R. Srbiji. Na posvetovanju je bilo poudarjeno, da je treba za gradbeno dela do konca 1961 v tej republiki izdelati okrog 550 milijonov kosov opeke, 260.000 ton apna, okrog 390.000 ton betonskih izdelkov itd.

Izvršni svet Kosmeta je na večerajšnji seji sprejel odlok o začetku dela novega Sveta za socialno politiko in komunala vprašanja in sekretariata za blagovni promet. Izvršni svet je tudi razdelil 15,5 milijona dinarjev, namenjenih merinizaciji ovac. Na večerajšnji seji je bilo odobrenih tudi 14 milijonov dinov za projektiranje v industriji in nad 75 milijonov din za projektiranje v kmetijstvu.

Nezadostna izgrajenost naših koncepcij glede socialistične preobrazbe obrtništva

Drugi činitelj, ki po mojem mnenju znatno zavira uveljavljanje obrtnih zbornic, je namreč prav ta nejasnost in nezadostna izgrajenost naših koncepcij socialistične preobrazbe obrtništva, nejasnost v koncepcijah, po kakšnih poteh naj ustvarjamo sodobno omrežje socialističnih gospodarskih organizacij na področju obrtništva.

Predvsem pri nas še vedno zadevamo na nazore, o katerih je bilo tu že govora v razpravi, da je obrtništvo nerazvito, z ostala gospodarska panoga, ki bo z razvojem industrije izginila, in da je torej škoda trošiti sredstva in napore za razvoj obrtništva. Takšni nazori so napačni z več vidikov. Napačni so predvsem z vidika še zmerom nezadostno razvite dežele, kakor je naša, v kateri bo obrtniška proizvodnja nujno še dolgo imela pomembno vlogo celo na tistih toriščih, kjer industrija že začneja v celoti zamenjavati obrt. Drugič pa je to napačno z vidika perspektive splošnega razvoja. Res je, da sodobna industrija zamenjuje in likvidira cele obrtne panoge, res pa je tudi, da ima sodobno življenje nove potrebe, da terja nove storitve in ustvarja nove obrtne panoge. Analiza sestave zaposlenosti v razvitih deželah n. pr. kaže, da relativno nenehoma narašča odstotek zaposlenih v tistih gospodarskih panogah, ki delajo za potrebe ljudi, nasproti odstotku tistih, ki so zaposleni neposredno v industrijski proizvodnji.

Krepiti socialistični sektor v obrtništvu

Na to moramo misliti, ko obravnavamo probleme izgradnje našega socialističnega obrtništva. Mi ne nasprotujemo preprosti administrativni racionalizaciji drobne obrti samo iz političnih razlogov, temveč predvsem iz gospodarskih. Obrtniške zmogljivosti, ki smo jih dobili, so ustrezne nerazviti gospodarski sestavi naše dežele. Zato niti približno ne zadostujejo za zadovoljevanje sedanjih potreb naše družbe. Razen tega gre tu večidel za tehnično zaostale obvate, ki so kot takšni praviloma lahko rentabilni samo v pogojih privatne lastnine.

Tisto, kar nam je potrebno in k čemur moramo težiti, pa je, bi

N A Š P R E G L E D

Mir ali premirje?

Prezgodaj bi bilo trditi, da se je razvoj položaja spričo britansko-ameriške vojne intervencije na Bližnjem vzhodu s tem, da se ni še bolj zapletel, že unesel. Vendar pa kaže, da smo prešli tisto kritično točko, ko je tako rekoč pol sveta zvečer slonelo ob sprejemnikih in stikalo namesto za muziko za najnovejšimi poročili iz sveta.

Za nami so mrzlična ugibanja, ali se bo vojna intervencija britansko-ameriških čet razširila in sprevrгла v napad ali pa skrčila čez noč v improvizirano akcijo, kakršne je Amerika svoj čas tako pogosto demonstrirala v Centralni Ameriki. Zdaj tudi ni važno, ali je bila zadnja akcija v Libanonu in v Jordaniji rezultat domneve, da je nastopil po revolucionarnem udaru v Iraku nek »politični in strateški vacuum, ki ga morajo polniti«, ali pa je bila nasprotno le najnovejši in doslej najbolj prepričljiv dokaz za to, kakšna strašna vacuum političnih konceptov vlada že vsa ta leta v Združenih državah in v Veliki Britaniji v vseh vprašanih, ki zadevajo arabski vzhod.

Zdaj je že jasno, da je šlo v Washingtonu in Londonu predvsem za to, da si zagotovita na vzhodni obali Sredozemlja vojaško mostišče, nekaj strateških prednosti. Na kaj drugega pač nihče ni mogel misliti. Toda tudi samim Američanom je moralo biti jasno, da bodo v Aziji, pa tudi v Afriki zaradi svoje tempirane poteze politično več izabuli kot pa strateško pridobili. In vendar so se odločili za to akcijo. Zakaj?

Ali so res mislili, da bodo, če se bodo enkrat utaborili v Bejrutu in v Amanu, laže vplivali na razvoj na Bližnjem in Srednjem vzhodu in že s samo svojo navzočnostjo speljali vse spet nazaj? Druga svetovna vojna je res potrdila, da odločajo v vojni vsaj trenutno predvsem uspehi na fronti. Toda sedaj nismo v vojni, zato se zgodovina ne ustvarja z vojaškimi premiki niti demonstracijami. Časi, ko je ena sama salva topovnjače na kitajski Modri reki ali pa v Perzijskem zalivu zadostovala, da je zletel ta ali oni režim, so že zdavnaj mimo.

Strateške prednosti so torej minimalne. In politične še manjše. Čeprav je spomin na široko organizirano diplomatsko intervencijo po britansko-francoskem napadu na Egipt še v spominu. V Washingtonu in v Londonu gotovo niso pričakovali, da utegne priti zaradi njune najnovejšije poteze do prave konfrontacije vodilnih državnikov sveta. Kje se bo to zgodilo, v New Yorku, Ženevi ali v Parizu še ni gotovo. Gotovo pa je, da Varnostni svet ni najbolj pokličan forum za urejanje zamotan in z blokovsko razdelitvijo sveta povezanih vprašanj.

Stevilne države, med njimi tudi naša, so se zavemale za to, da bi se vprašanja, ki jih je sprožila najnovejša britansko-ameriška akcija v arabskem svetu, in sploh ves kompleks vprašanj, ki imajo svoj koren na Bližnjem in Srednjem vzhodu, obravnavala v okviru Generalne skupščine OZN. Naši diplomati so se o tem posvetovali tudi z odgovornimi politiki drugih držav, zlasti z bandunjsko skupino, predsednik Tito je poslal svoje osebne poslanke Nehruja, Sukarnu, U Nuju, Naserju, Haile Selasijju, Erlanderju, in Karamanlisu. Zunanji mi-

nister Indonezije Subandrio je celo svetoval poseben sestanek bandunjskih, torej izvenblokovskih državnikov.

Ni treba še prikrivati, da se Zahod prav nič ne navdušuje za bližnjo konfrontacijo v Varnostnem svetu. Ko je Eisenhower predložil, da bi prišlo vprašanje Bližnjega in Srednjega vzhoda pred Varnostni svet, si najbrže ni predstavljaj, da bo Hruščev privolil tudi v razpravo pred forumom, kjer imajo ZDA večino. Pa tudi ne, da bo Hruščev njegov prvotni predlog razširil še na druge, na Nehruja in na predstavnike vseh prizadetih arabskih držav.

To je postavilo na glavo ves načrt ameriške diplomacije, da bo s kratko razpravo v Varnostnem svetu odpravila to vprašanje ali mu vsaj vzela sedanjo ostrino. Ko so zdaj že ugriznili v to kislno jabolko, seveda ne morejo več nazaj. Dulles je že v Evropi, predstavniki držav Bagdadske zveze odhajajo drug za drugim v London, kjer se jim bo v ponedeljek, ko se bo začela konferenca držav te zveze, pridružil še ameriški sekretar za zunanje zadeve.

Zahodna diplomacija torej nima miru niti počitnic. Rok jo preganja. Ta jim hodi še tem bolj narobe, ker ji je postala že ideja samega sestanka nesimpatična. Francija pa ni samo proti ideji, ampak še proti marsikomu. Predvsem proti temu, da je o ameriški akciji v Libanonu niso niti obvestili. Vse res. Ali pa so nemara Avstrijo obvestili o preletih ameriških letal za Libanon, pa Grčijo, Švico in Izrael?

Ni treba še posebej poudariti, da bo sestanek v Varnostnem svetu le nekakšen nadomestek za državniško konferenco, čeprav že predlagajo nekateri zahodni politiki, naj bi ob tej priložnosti govorili tudi o drugih in celo o nemškem vprašanju. Velika večina sveta pa si želi le to, da bi že enkrat prišlo na Bližnjem in Srednjem vzhodu, na tem najbolj občutljivem in vnetljivem področju, do reda in miru in da bi nehalo vse te intervencije, ki vedno znova zamajajo temelje samega svetovnega mira.

Če bodo v Varnostnem svetu ponavljali stare fraze o zvrnjenem ravnovesju sil v Prednji Aziji, ne pa zasnovali pomoč arabskim deželam, če ne bodo priznali, da arabskemu svetu niso potrebni ne mandati, ne protektorati, ne advokati, potem v tem delu sveta ne bo pravega miru. Kvečjemu premirje. M. O.

Britanci obtožujejo kolonialno politiko vlade na Cipru

London, 25. julija. (Reuter.) Britanski odbor za Ciper, v katerem so med drugimi predsednik Liberalne stranke Clement Davis, konservativec lord Butby, Clement Attlee in Aneurin Bevan, je pozval vlado, naj problem »strašnega položaja« na otoku predloži OZN, ker ga sama zdaj ne more urediti. »Ko bi predložila to vprašanje Varnostnemu svetu, bi seveda morala privoliti v sodelovanje pri vseh ukrepih, ki bi jih odredila OZN, da bi zaustavila nasilje in zagotovila politično ureditev tega problema. Odbor poudarja, da je v »repressivnih ukrepih, kakor so množične aretacije, cenzura,

FRANCOSKI NAČRTI

in De Murvillova pot v Rim in Bonn zaradi Bližnjega vzhoda

Pariz, 26. jul. (AP). Zunanji minister Maurice Couve de Murville je odpotoval v Rim in Bonn, kjer se bo posvetoval s Fanfanijem in Brentanom. Poročajo, da bo z njima govoril ne samo o krizi na Bližnjem vzhodu, marveč tudi o drugih vprašanih, ki zanimajo Francijo, Italijo in Zahodno Nemčijo. Pred odhodom se je Murville sestel z De Gaulloom.

Možnost skupne akcije Francije, Italije in Zahodne Nemčije za razplet sedanje krize na Bližnjem vzhodu bo nemara glavna tema francosko-italijanskih razgovorov v Rimu in francosko-



Couve de Murville

Burgiba Američanom

Tunis, 26. jul. (ADP). V govoru ob prvi obletnici Tuniske republike je predsednik Habib Burgiba izjavil, da se stiki med Francijo in Tunizijo izboljšujejo. Sporazuma o umiku francoskih čet in o kontroli nad civilnim letalstvom sta bila izpolnjena v mirnem vzdušju, na katerem naj bi v bodoče slonelo sodelovanje med obema deželama.

Burgiba je pozval ZDA, naj »iz temeljev« spremene svojo zunanjo politiko in se postavijo na odločnejše stališče nasproti nekaterim zahodnim deželam, ki še izpričujejo kolonialistične težnje. ZDA je zlasti očital, da so preveč popustljive nasproti Franciji v vojni proti Alžiriji in nasproti nekaterim »zastarelim in nepriljubljenim režimom« na Bližnjem vzhodu. Izrazil je željo, da bi razmere v Libanonu uredili. Ko je utemeljeval sklep Tunizije, da pripozna novo iraško vlado, je rekel, da je bil sprejet zato, ker je novi režim v Iraku sad težnje po osamosvojitvi, ne pa vmešavanja od zunaj.

nemških posvetovanj, ki bodo v tork v Bonnu. V tej zvezi pravijo v Parizu, da je Italija že večkrat izrazila pomisleke proti ameriško-britanski vojaški intervenciji v Libanonu in Jordaniji. Bonnška vlada pa je odobrila intervencijo, ko je kazalo, da se ne bo razširila, in tik pred Dullesovim prihodom v Bonn.

Ko je predstavnik vlade novinarjem sporočil, da bodo »ti stiki omogočili izmenjavo gledišč o Bližnjem vzhodu«, je poudaril, da so »še prezgodnje napovedi o konkretni akciji Francije na Bližnjem vzhodu na konferenci predsednikov vlad«. Rekel je, da v zunanjem ministruvstvu zdaj še proučujejo položaj na Bližnjem vzhodu, in poudaril, da bo »Francija v ugodnem trenutku nedvomno formulirala pobude za poravnava spora zaradi Bližnjega vzhoda«.

De Murvillovo potovanje v Rim in Bonn obeležujejo zato kot prizadevanje Pariza, da bi

»ustvaril ta ugodni moment«. De Murvillu prisojajo namreč namen, da kolegoma v Rimu in Bonnu pojasni francoske načrte o »nevtalizaciji Libanona po vzorcu Avstrije« in »opogajanjih z voditelji novih arabskih neodvisnih dežel z ZAR na čelu«.

Kamadski nasvet

Ottawa, 26. jul. (AP). Zunanji minister Sidney Smith je v govoru v poslanski zbornici predlagal kot prvi korak za dolgoročno ureditev bližnjevzhodnih problemov, da bi zajamčili neodvisnost Libanona in zagotovili gospodarsko pomoč deželam na tem področju. Pripomnil je, da bi morali biti ti ukrepi v okviru OZN. Neodvisnost Libanona bi lahko zajamčili z ustanovitvijo mednarodnih skupin za nadzorovanje premirja, kot je bilo to leta 1951, ko je šlo za Laos, Kambožjo in Vietnam.

Proti sporazumu velikih na račun malih

Rio de Janeiro, 26. jul. (AFP). Na konferenci Medparlamentarne unije v Rio de Janeiro je glavna pozornost posvečena sestanku državnikov velikih sil. Poljski delegat Tlabar je izjavil, da bi morale na taki konferenci sodelovati vse dežele. V tem primeru ne bi bilo nevarnosti, da bi sklepali kompromise in sporazume na račun malih dežel. Norveški delegat je pripomnil, da bi morala biti taka konferenca v okviru OZN vsako leto. Italijanski delegat je kritiziral pomoč nekaterih zahodnih dežel najreakcionarnejšim arabskim režimom. Dejstvo, da se hočejo arabske dežele otresti kolonializma, še ne pomeni, da silijo pod pokroviteljstvo koga drugega.

Še en sovjetski protest

Bonn, 26. jul. (AP). Sovjetska vlada je danes protestirala pri bonnski vladi, ker je ta dovolila, da so njena letališča uporabljale čete ZDA za vojno intervencijo na Bližnjem vzhodu. S tem je »podprla britansko-ameriško pu-stolovščino«.

PRED PREDSEDNIŠKIMI VOLITVAMI V LIBANONU

NA TEŽAVNEM RAZPOTJU

Neodvisni in opozicijski tisk odklanjata mednarodno poročstvo za libanonsko politiko

Bejrut, 26. jul. (Tanjug). Vprašanje volitev novega predsednika Libanonske republike, ki je izredno zamotano spričo političnih, verskih in osebnih nasprotij, je postalo zdaj še bolj zamotano zaradi možne ameriške intervencije in njenega vpliva na politično usmeritev te deželice na Bližnjem vzhodu.

Sedanji predsednik Kamil Samun in njegova vlada očitno nista pripravljena na nobeno popuščenje nasproti ljudski opoziciji. Najbrž hoče ohraniti status quo s posebnimi mednarodnimi poročstvi, ki bi jih dali sedanjemu režimu ZDA in Velika Britanija. Takšne težnje je razrazil predsednik Samun v razgovorih z ameriškim izrednim odposlancem Robertom Murphym.

Če pa bi predsednik Samun in njegovi pristaši sprejeli kakega nevtralnega kandidata za novega predsednika republike, bi se utegnile zgoditi, da bi se politika te dežele nekoliko spremenila. Opozicija se v svoji zahtevi glede zunanje politike bodočega predsednika republike zavzema za pozitivno nevtralnost, za izvenblokovsko orientacijo in za dobre stike z arabskimi sosedi.

V tem smislu so imele zlasti velik odmev v libanonskem tisku vesti o francoskih načrtih za »nevtalizacijo« Libanona in za mednarodna poročstva.

Neodvisni »Orient« pa izraža pomisleke glede mednarodnih poročstev. Pravi, da poročstva ne morejo biti za pogoj za poneha-

nje sedanje krize. V sedanjem položaju bi takšna poročstva pomenila nevarnost, da bi Libanon ostal trajno razdeljen na področje sedanjega režima in področje upornikov. Tudi opozicijski tisk ne zaupa mednarodnim poročstvom. »Džom« pravi, da lahko neodvisnost dežele zagotovi samo enodušna volja Libanoncev, ne pa mednarodno poročstvo.



Na letališču v Bejrutu

Z VSEH STRANI SVETA

KITAJSKA PROSTOVOLJCI
Hongkong, 26. jul. (Reuter). Na Kitajskem so bila v zadnjih dneh velika zborovanja prostovoljcev, ki so pripravljali pomagati Arabcem. Poročajo, da je bilo samo v Pekingu na teh mitingih 100.000 prostovoljcev.

RUMENA REKA GROZI
Peking, 26. jul. Radio poroča, da je Rumena reka dosegla kritično višino iz leta 1933, da pa se še ni razlila čez nove nasipe. V prejšnjih časih je mnogokrat prizadela velikanško škodo. Leta 1933 je v njenih valovih utonilo 13.000 ljudi, malone štirje milijoni pa so ostali brez strehe.

ALŽIRIJA RAZKOL MED MASLJEVCI?
Alžirija, 26. jul. (Reuter). Kaže, da je prišlo do razkola v Alžirskem odboru »javne rešitve«, ker so nekateri njegovi člani sklenili ustanoviti »glabanje javne rešitve«. V poročilu o tem je rečeno, da so gibanje organizirali zato, da bi obnovili in izkristalizirali težnjo »vseh« Francozov v Alžiriji in Sahari za nadaljevanje akcije, začete 13. maja, ko je vojska prevzela oblast v Alžiriji.

KUBA SPOPADI Z UPORNIKI
Havana, 26. jul. (Reuter). Vojaško poveljstvo je objavilo, da so se večer osemkrat spopadli z uporniki v raznih delih Orienta. Trije vojaki so bili ranjeni. O izgubah upornikov ni vesti. Tudi v drugih krajih Kube je večer prišlo do diverzij upornikov Fidela Castra. Ubiti so bili en vojak in štirje civilisti.

ANTARKTIKA 83 STOPINJ POD NIČLO
Moskva, 26. jul. (TASS). Večera je v sovjetski opazovalnici na Antarktiki »Sovjetski« zabeležili temperaturo 83 stopinj pod ničlo. To je doslej najnižja na zemlji ugotovljena temperatura. Ves dan se temperatura ni dvignila nad minus 81. Večer je pihal s hitrostjo 18 km na uro.

ZDA PONESREČEN POSKUS
Cape Canaveral, 26. jul. (Reuter). Medkontinentalna raketa tipa »Thor« je eksplodirala v zraku 20 sekund potem, ko so jo izstrelili s tukajšnjega oporišča. Raketa se je v zraku prekrila na dvoje. Obs dela sta padla v Atlantski ocean kakih 7 km daleč od obale. Vzrok eksplozije ni znan.

New Delhi, julija

PISMO IZ NEW DELHIJA

Indijski mozaik

V preraščanju v sodobno družbo in državo zadeva Indija tudi na takšne »malenkosti«, kakor je enotni sistem mer. Razen starih domačih mer so doslej v Indiji prevladovala britanska mere in sicer ne samo za težo, prostornino in dolžino, marveč tudi za denar. Tako se je indijska rupija delila na 16 anov, ani pa na 12 paisev. V Indiji so imeli jarde in stopnje, galone in unče. Ta neracionalni sistem imajo še zdaj v Veliki Britaniji, ker pa je že prekasno, da bi kaj spreminjali, ker bi morali izločiti mnogo strojev in naprav ne samo v industriji, marveč tudi na poštah, železnica in v bančništvu. Računske elektronske stroje bi morali v celoti spremeniti, enako velja za industrijske standarde, kar vse bi terjalo milijardne izdatke, ki jih gospodarstvo dežele ne bi zmoglo. In tako gre v Veliki Britaniji vse po starem.

»Malenkosti«

Nasprotno pa je Indija na pragu industrializacije sklenila uvesti metrski sistem, racionalno razdeljen na desetinke, in sicer v vsem gospodarstvu in tehniki. Ta na videz malenkostni sklep pa je zahteval zelo skrbne priprave, da ne bi nastale motnje, zlasti če pomislimo, da so ljudje večino še nepismeni, vajeni starih mer. Tako se je

s tem vprašanjem predlanskim ukvarjal tudi indijski parlament in izglasoval poseben zakon o standardih, o utežih in merah, ki ga prav zdaj uveljavljajo.

Za začetek so spremenili razdelitev denarne enote, rupije, ki se deli od lanskega aprila na sto enot, imenovanih najapajsi. Letos s 1. julija uvedli metrski sistem za uteži in v industriji jute, v oktobru pa bodo začeli na področju Delhija na trgih uporabljati nov sistem mer. Ves proces naj bi bil zaključen do 31. marca 1960. Sklenili pa so, da bodo dovolili v industriji strojev uporabljati prejšnje standarde, dokler ne bodo posamezni stroji obrableni. Pač pa morajo novi stroji ustrezati novim in sodobnim meram.

Da ta sprememba ne gre brez težav, so dokazali lani mnogi komentariji in pritožbe ob zamenjavi denarja. Razen tega bodo po dosedanjih računih veljale indijski vlado potrebne spremembe v okviru uprave, pošte in železnice kakih 22 milijonov dolarjev. Kolikšen bo ta znesek v industriji in sploh vse dežele, nihče ne more napovedati, po

splošnem prepričanju pa bo novi in enotni sistem mer in standardov pripomogel k racionalnosti in napredku samega gospodarstva.

Tako postaja Indija prva dežela Britanske skupnosti, ki bo v celoti reformirala svoj sistem mer. Razen nje sta izmed bivših britanskih kolonij podobno denarno reformo že uveljavila Cejlon in Burma. Metrski sistem v industriji pa bo imel nedvomno tudi svoje zunanjetrgovinske posledice, ker bo zdaj olajšana prodaja evropske industrijske opreme namesto britanske.

Železnice

Po svetu je malo znano, da ima Indija železniško omrežje, ki je po obsegu četrto na svetu. Indija nima mnogo plovnih rek kakor Kitajska in železniški promet je razen cestnega glavna žila vsega gospodarstva v deželi. Malo pa je znano tisto, kar kažejo najnovejše statistike, da namreč indijske železnice prevozijo dnevno po 3,8 milijona potnikov, ki prepotujejo skupno 190 milijonov kilometrov na dan.

Statistika pravi, da so potniški vlaki v Indiji lani prevozili dnevno po 480.000 kilometrov, vsi vlaki skupaj pa pot, enako 25 potovanjem okrog sveta po ravniku. Železniško omrežje Indije, kjer se je začel železniški promet že pred 105 leti, meri zdaj kakih 55.000 kilometrov in od teh so kakih 1700 kilometrov zgrajili po zadnji vojni. Zato ni čudno, da so tovarne opreme za železnice, vagonov in lokomotiv, v sedanjem indijskem drugem petletnem načrtu na važnem mestu.

Hude suše

Letos je Indijo znova zadela huda suša. Temperature nad 50 stopinj v senci, ki so celo v Indiji redke, so bile letos večkrat presežene. Suša je najhuje zadela vprav bogato pokrajino Bihar, kjer je usahnilo kakih 90% vodnjakov za umetno namakanje polj. Hudo je prizadet tudi sosednji Nepal. V glavnem mestu te dežele Katmanduju so prignali v poseben hram črede krav, svetih živali, da so jih v njem pomolžli. Mleko pa so razlili po spomenikih hrama v čast in priprošnja bogovom. V Indiji pa sredi hude suše polnijo z vodo rezervoar enega največjih umetnih jezer na svetu pri jezcu Bakra-Mengalu v Indiji. To jezero bo dolgo kakih 110 km, široko pa nad 30. Ko bo jez dograjen, Indija ne bo več odvisna

od monsumskega dežja, saj bodo umetno namakali kakih 3,5 milijona hektarov. Samo vrednost povečane kmetijske proizvodnje tega področja cenijo na 220 milijonov dolarjev letno. Toda zdaj terja vse to ogromne žrtve.

Razen vesti o hudi suši pa je prišla iz Bihare tudi zelo bodrilna vest, da so dogradili nasip za obrambo pred poplavlami reke Rose, ki je pred dvema letoma preplavila velikanška področja, tako da je ostalo brez strehe na stotisoče ljudi. Prostovoljnemu delu je treba pripisati, da so je dogradili nekaj mesecev pred določenim rokom. Indijski listi že načenjajo vprašanje, ali ne bi mogli na primeren način zagotoviti večjega sodelovanja ljudstva pri drugih javnih delih.

Delavci v gospodarskem upravljanju

Znano je, da se je Indija že pred dobrim letom zanimala za delavsko upravljanje v podjetjih. Posebna delegacija vlade se je mudila v Jugoslaviji, kjer je proučevala naš sistem delavskega samoupravljanja. Potem so priredili v Indiji več posvetovanj, seminarjev in predavanj o tem vprašanju. Nedavno so v Bangaloru slovesno izročili prvo veliko tovarno orodnih strojev delavcem in delodajalcem v skupno upravljanje. M. D.

NOV PROBLEM V DRUŽBENEM RAZVOJU V AVSTRIJI

Zdaj primer VÖEST

Neposredna skrb parlamenta za upravljanje podržavljenih podjetij

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Dunaj, sredi julija

Po drugi svetovni vojni se je Avstrija znašla pred resno dilemo: ali naj svojo ključno industrijo prepusti spet zasebnim družbam in koncernom ali pa jo nacionalizira. Dva momenta sta bila takrat odločilna, da je vlada izbrala drugo pot: 1. ker se je med vojno industrija v deželi močno razvila in so zaradi vojnih potreb zrasli ogromni novi objekti, ki so ostali po razpadu nacistične države »brez lastnika«, in 2. ker je bila prav takrat ideja o državni lastnini zrela za realizacijo v kapitalističnem svetu. Najbolj vnetim pobornikom te ideje, socialistom, je takrat služila za zgled politika laburistov, ki so se prav tako pripravljali na nacionalizacijo ključnih gospodarskih podjetij v Britaniji.

Razen »Alpine-Montan« (rudnikov železa in jeklarov v Donawitzu), so največje avstrijske podržavljene podjetje »Vereinigte österreichische Eisen-und Stahlwerke« (združene avstrijske železarne in jeklarne — VÖEST) v Linzu. To je tista ogromna tovarna, ki so jo začeli graditi že nekaj dni po vdoru Hitlerjevih čet v Avstrijo (načrti so bili pripravljani že davno prej, seveda v Nemčiji) in ki je bila med vojno znana pod imenom »Hermann-Göring Werke«. To podjetje je bilo eno izmed temeljev nemške obojestranske industrije. Razumljivo je, da so ga ameriška letala že kmalu začela napadati. Sovjetske čete so v maju 1945 zasedle njegove razvaline. Ko so se kasneje na levem bregu Donave pojavili Američani, ni bilo kaj demontirati. Avstrijska vlada je po-

odpadlo na VÖEST. V njem je zaposlenih 15 tisoč ljudi. Linz je postal »Vöestovo mesto«.

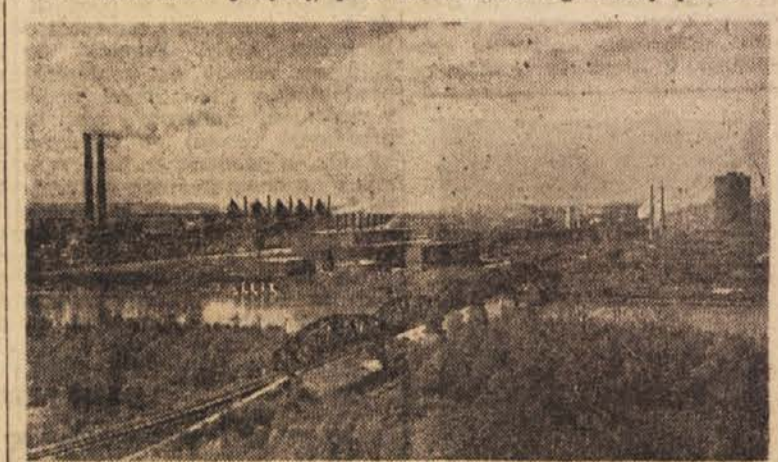
Z nacionalizacijo se je seveda začel problem, kako upravljati tako veliko podjetje. Še pred kratkim VÖEST pravno ni bil državna last (najprej so morali urediti vprašanje »nemške imovine«) in zato so namesto generalnega direktorja postavili podjetju na čelo upravnika z dvema namestnikoma. Ti trije so bili podrejeni zvezni in upravi podržavljenih podjetij (IBV), ta pa neposredno vladi. V smislu znamenitega »avstrijskega proporca« so tudi temu podjetju postavili na čelo ljudi različnih »barv«. Ker je bilo gospodarsko ministrstvo v rokah socialistov, je postal glavni upravnik socialist inž. Hitzinger. Njegov prvi namestnik je bil član ÖVP, drugi namestnik pa spet socialist. V smislu posebnega zakona o upravi nacionaliziranih podjetij bi moralo tudi VÖEST vsako leto predložiti svoje račune računskemu sodišču, ki ima podoben položaj, kakor n. pr. ustavno sodišče. S to kontrolo naj bi bilo zagotovljeno zakonito poslovanje podržavljene industrije.

Avstrija ni imela nobenih izkušenj v upravljanju velikih podržavljenih podjetij. Ko lastniški odnosi niso bili natančno določeni in še manj odnosi med »državo« in podjetjem, so gospodarili v njem nepregledno in nekako individualno. Podjetje je doseglo nesluhni razvoj. Postalo je eno izmed najboljših poslujočih podjetij v Evropi. Zasluge za ta razvoj so pripisovali zgolj izrednemu talentu upravnika. Ker mu nihče ni bil kos in mu je bila

bil zastopnikom računskega sodišča vstop v tovarno in vpogled v račune podjetja.

Poročilo sodišča, ki so ga sestavili po enoletnem študiju razmer v podjetju, pa je razkrilo vrsto nepravilnosti in prekrškov. Hitzinger je na tihem ustanovil vrsto »slamnatih« podjetij, prek

Spričo teh aspektov, ki so jih kaj kmalu opazili mnogi poslanci, je bilo »afere Hitzinger« seveda kaj kmalu konec. ÖVP sicer še zahteva, naj bi Hitzingerja odstavili, vendar ni videti, da misli to povsem resno. Značilno je, da so vsi zadevo prepustili strokovnjakom strošne organizacije podržav-



Pogled na VÖEST

katerih je trgoval z lastnim podjetjem. Milijonske provizije so se stekale v tajne račune. Vodilni uradniki so si s sredstvi, ki niso bila v nobenem razmerju z njihovimi plačami, kupovali luksuzne jahte, vile, letala. VÖEST je bilo torej po tem poročilu pravo kapitalistično podjetje in socialist Hitzinger — kapitalist naravnost »klasičnih« oblik.

»Afera Hitzinger« ali »Afera VÖEST« je prišla na dan nekaj dni potem, ko so socialisti razkrili »afero Haselgruber«. (O njej smo že poročali.) Ko da bi se hotela maščevati, je desnica vladne koalicije napadla Hitzingerja in socialiste, češ da je »korupcija doma tudi pri njih«. Tako naj bi prišlo do »korupcijskega proporca« (kakor je pikro beležila »Die Presse«). In tako naj bi zbrisali madež z desničarske stranke. Da bi »afere« dala še večji poudarek, je ÖVP zahtevala, da pride poročilo računskega sodišča pred parlament. S tem pa so se pojavili nenadno novi in zelo pomembni aspekti celotnega primera.

Prvič se je namreč zgodilo, da so v parlamentu razpravljali o problemih nekega podržavljenega podjetja. Negativni pojavi v upravljanju podjetja VÖEST so postali drugotnega pomena. Propagandni kapital, ki si ga je ÖVP skušala skovati s parlamentarno debato, je ostal brez vrednosti. Pred poslance je bil namreč postavljen splošni problem nacionaliziranih podjetij. Dejstvo, da je najvišje predstavništvo neke v osnovi kapitalistične dežele, razpravljalo o problemih upravljanja velikega podržavljenega podjetja, je za deželo ena izmed novih pojavnih oblik v družbenem razvoju in okviru kapitalističnega sveta. Za Avstrijo, njeno gospodarstvo in predvsem za nadaljnje urejanje odnosov med državo in podržavljenim gospodarstvom je bila ta parlamentarna debata, ki je bila od govornika do govornika stvarnejša, daljnosežna pomena. Napovedujejo, da bo postalo neposredno poseganje parlamenta v zadeve podržavljenega gospodarstva stalna praksa. To pa nakazuje pot, ki vodi k neposredni odgovornosti parlamentarnih predstavnikov strank za državno lastnino.

ljenih podjetij (IBV) in jim naročili, naj pripravijo smernice za nadaljnje upravljanje podjetij VÖEST in seveda tudi drugih nacionaliziranih podjetij.

Gotovo bo v avstrijski javnosti in v parlamentu še mnogo govora o »primeru VÖEST«. Prav tako gotovo pa se bo zanimanje premaknilo od posameznih pojavov k splošnemu problemu odnosov med državo in državno lastnino nasploh.

Slavko Fras

IZ RAZGOVORA Z VELEPOSŁANIKOM MILJKOVIĆEM

Dobri sosedi

Čedalje tesnejše sodelovanje z Grčijo

Jugoslovanski veleposlanik v Grčiji Mitar Miljković je sprejel našega beogradskega dopisnika in v pogovoru z njim med drugim rekel:

Nisem še imel priložnosti, da bi spoznal vse lepote prijateljske Grčije. Takoj pa sem začutil veliko prijateljstvo, ki ga goji Grčija do Jugoslavije in do naših narodov. V pogovoru z vsakim povprečnim Grkom človek takoj dobi takšen vtis. Vsakdo vam pove, da Jugoslavija in Grčija še nikoli nista bili medsebojno zapleteni v vojno in da med njima ni problemov, ki jih s pogajanjmi ne bi bilo moč urediti.

Prijateljsko zaupanje

Povsod sem čutil to medsebojno zaupanje, nastalo v dosedanjem pozitivnem in plodnem sodelovanju. Obe deželi se medsebojno podpirata v vseh zadevah, ki zadevajo Grčijo in Jugoslavijo, in povsem normalno je, da se medsebojno posvetujeta ter skupnost nastopata v raznih mednarodnih vprašanjih. Eno takšnih posvetovanj so bili nedavni razgovori zunanjih ministrov na Brionih, v katerih so predstavniki Grčije, ZAR in Jugoslavije izmenjali misli o vseh tekočih problemih in ugotovili, da so njihova gledišča o vrsti mednarodnih vprašanj malone istovetna.

Po razgovorih na Brionih pričakujemo, da bo mešana grško-jugoslovarska komisija v kratkem začela delati in da bo to za obe strani koristno, ker bo uredila vrsto odprtih problemov, kar bo nedvomno še bolj okreplilo prijateljstvo med obema deželama. Med temi problemi naj omenim obmejni promet, vprašanja v zvezi z

dvolastniškimi posestvi, z vodnjakom gospodarstvom itd. V tem ima Jugoslavija dobre izkušnje z Italijo, ker je prišlo po uspešni ureditvi obmejnih vprašanj do širšega sodelovanja, kar je koristno za obe strani.

Na kulturnem torišču

Vendar pa mislim, da se medsebojno še malo poznamo, zlasti kar zadeva sodobne dosežke obeh dežel. Čutiti je potrebo po širšem kulturnem sodelovanju. Začelo se se že priprave za sklenitev kulturne konvencije, ki bo omogočila, da se bo to sodelovanje še bolj razširilo. Na tem torišču sta sodelovali obe deželi že doslej in bilo je že nekaj izmenjav vseučeljskih profesorjev, nekaj predavanj naših znanstvenikov v Grčiji in grških v Jugoslaviji. Imamo tudi stike med znanstvenimi ustanovami obeh dežel. Zdaj pa bomo sklenili konvencijo, ki bo postavila temelje za načrtno in vsestransko sodelovanje na tem torišču.

In na turističnem

V Grčiji se zanimajo za avtomobilsko cesto, ki jo gradimo skozi našo deželo, in z zanimanjem spremljajo vesti o njeni graditvi, saj bo velikega pomena za turizem obeh dežel. Grki grade turistično ladjo za krožna potovanja turistov, ki bodo lahko iz Grčije potovali v Italijo, potem pa se vračali prek Jugoslavije v Grčijo ali pa bodo skozi Jugoslavijo potovali v Italijo. V kratkem izide knjiga uglednega grškega ekonomista, inženirja, bivšega poslanca, v kateri bo pregledno prikazan povojni razvoj Jugoslavije in njeni povojni dosežki nasploh.

N. K.

PISMO IZ KITAJSKJE

Novi časi, novi običaji

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Peking, julija

Minula leta novega reda na Kitajskem so seveda prinesla mnogo sprememb v nazorih in življenju ljudi ter njihovih odnosih, kar sčasoma vpliva tudi na spreminjanje starodavnih običajev. V stoletjih zakoreninjene tradicije seveda še močno kljubujejo spremembam, toda novo življenje si vseeno polagoma utira pot. Tako na primer razni bogovi dežja ali rečni duhovi in zmaji čedalje bolj izgubljajo na ugledu, ker ljudje spoznavajo, da je mnogo koristneje kopati prekope in regulirati reke, da preprečijo suše in poplave, kakor pa obračati se na bogove.

Nepomembni prazniki

Prav tako Kitajci polagoma opuščajo praznovanje nekaterih prejšnjih praznikov, izrazov puznovernega spoštovanja »višjih sil«. Tako so v Junanu nehali praznovati »dan zmaja«, praznik, ko nihče ni hotel delati, da se zmaj ne bi razrežal in naprtil ljudem elementarnih nesreč ali da jim ne bi odrekel dobre letine. Zdaj kmetje na tan delajo in se ne zmenjajo za zmajeve srd.

V južnem Fučjanu so dolga stoletja praznovali »dan rojstva duhov«. Ljudje so prirejali razne ceremonije, se priklovali duhovom z žrtvami, da bi si pridobili njihovo naklonjenost, delali pa seveda na ta dan niso. Zdaj so

vse to praznovanje opustili. Zdaj delajo kmetje, onod tudi ob nedeljah. Če delajo celo na Novo leto, ki je največji narodni praznik, samo da bi kmetijsko proizvodnjo čim bolj povečali. Zakaj torej ne bi delali tudi ob manjših praznikih?

Hkrati pa se na Kitajskem uveljavljajo nekateri povsem novi običaji. Kakor povsod po svetu, tako je bila tudi na Kitajskem ženitev prej eden najpomembnejših dogodkov v življenju ljudi in zato so jo zelo slovesno obhajali. Zdaj pa v delovnem poletu mislijo predvsem na gospodarske koristi in zato se je tudi ta običaj močno spremenil.

Najboljši izhod

Naj omenim tistega duhovitega očeta iz neke zadrage v Mongoliji, ki je dal svoji hčeri, ko se je omožila, namesto običajne dote dve košari za prenašanje gnoja.

Nedavno so kitajski časniki objavili drugo zanimivo zgodbo. Poročila sta se fant in dekle iz neke vaske zadrage, drugi dan pa sta šla na trg kupiti drug drugemu darila. Mož je hotel kupiti ženi novo obleko, žena pa možu čevlje. Denarja pa nista imela dovolj za oboje in tako se nikakor nista mogla zediniti. Na srečo sta prešla vsak svoje novičke, po tlejš pa sta se razšla. Medtem je žena srečala kmeta, ki je peljal

na sejem več prašičkov. »Hm,« je pomislila, »midva z možem se ubadava za malenkostmi. Najbolje bi bilo, da kupiva prašička, ga zrediva in tako pripomoreva k večjemu uspehu naše zadrage.« Odhitela je za možem in mu povedala, kaj misli. Mož pa ji je radostno pritegnil: »Veš, menim, da bi bilo res najbolje, da kupiva prašička, kar bi bilo koristno za naju in za zadrugo.« In tako sta žrtvovala drobne osebne koristi ter kupila prašička.

Neobičajna svatba

Svatba v kmečki delovni zadrugi v hopejskem kraju v Ningšinu pa je bila kaj nenavadna. Brez starih pravil in ceremonij. Voz, s katerim se je pripeljala nevesta na kraj poroke, je bil okrašen s tremi rdečimi gesli. Na desni strani voza je bilo pritrjeno geslo: »Zakonska zveza po načelih marljivosti in varčnosti! Proč s stariimi običaji!«, na levi pa geslo: »Uveljavimo novo pravilo: darilo mladima — njun lastni zaslužek v zadrugi!« Sprejda pa je bilo povsem aktualno politično-gospodarsko geslo: »Voditi gospodarstvo po načelih marljivosti in varčnosti!« Nevesta je pripeljala na vozu srpe, motike, lopate in drugo kmetijsko orodje.

Pripeljala se je v preprosti vsakdanji obleki, samo čez prsi je imela privezan rdeč trak in zastekljeno rožo.

»Glejte,« so se čudili ljudje, »to je pa prava varčnost. Celotne nove obleke ni oblekla.«

»Ni je utegnila obleči,« je odgovorila namesto neveste žena, ki jo je pripeljala. »Ko je prišel voz ponjo, je še delala na polju.«

»Da, to vam je prava nevesta,« je rekel ženinov ded. »Tudi moj vnuk je prihitel s polja, ko so se oglašili poročni bobni.«

Svatba je bila radostna. Ko se gostje razšli, sta mlada zakonca vzele vsak svojo lopato in odšla na polje, da njuna svatba ne bi zavirala dela v zadrugi.

O takšnih in podobnih pojavi pišejo kitajski časniki pogosto v očitnim namenom, da jih popularizirajo in da bi novi običaji čim prej zamenjali stare.

Djordje Bogolevič

Raziskovalec IV.

Cape Canaveral, 26. jul. (APF). Na tukajšnjem vojaškem oporišču so danes izstrelili raketo »Jupiter C«, ki ima v glavi satelit »Raziskovalec IV«, težak nekaj več kot 17 kg. V satelitu ni življenjske bitja, pač pa so v njem instrumenti, ki bodo med drugim registrirali intenzivnost kozmičnega sevanja.

Raketo so tokrat prvič izstrelili v smeri proti severovzhodu. Doselej so jih vse izstrelili proti jugovzhodu. Ni še znano, ali se je raketi posrečilo spraviti satelit na eliptični let okrog Zemlje.

Milan Bajec

PISMO IZ BONNA

Kdo naj poravnava račun za ponočajške pretepe hamburških »V-ljudi«

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Bonn, julija

Veleizdaja. Vrhovni državni tožilec je odredil preiskavo. Objavil so strogo zaupne skrivnosti »Zaščite ustave«. O vseh teh strašnih stvareh je bila te dni obveščena zahodnonemška javnost. Nepočteni ljudje so bili seveda prvi hip presenečeni in ozlovojeni. Res gre za preiskavo o veleizdaji, za nastop vrhovnega tožilca, za objavo skrivnosti »Zaščite ustave« (Verfassungsschutz), kakor uradno imenujejo protivohunski urad v Zahodni Nemčiji. Vendar pa vse kaže, da bo javnost na poletje, ko ni nobenih posebnih dogodkov, znova »uživala« ob nevišnostih službe, ki so jo po vojni na hitro roko organizirali in ki naj bi v glavnem »zatirala komunistično nevarnost«, a si še ni mogla pridobiti kaj prida ugleda.

Iz ene najbolj zloglasnih nočnih beznic v Kölnu je objavil ilustrirani tednik »Der Spiegel« pred nekaj meseci poročilo o nenavadnem vedenju neke družbe. Lokal se imenuje »Hej — Hamburg« in njegov program (z reklamo: »vsako noč karneval z ljudmi z Marsa po morskih valovih in v strašnem viharju«) je namenjen očitno samo določeni

vrsti občinstva. Reporter omenjenega tednika pa je iz burnega pogovora za mizo ugotovil, da so bili v družbi »V-ljudje«, kakor imenujejo s kratkim vzdevkom pripadnike »Zaščite ustave«. Med njimi so bili tudi vodja skupine za zbiranje podatkov o komunistih, referent skupine in še nekaj drugih.

V reporterjevem poročilu je rečeno, da so se začeli že močno vinjeni pripadniki zahodnonemškega protivohunkega urada srdito pripraviti vprav o razmerah v tej službi. Med drugim so po imenu in funkciji imenovali načelnika oddelka za zbiranje in preverjanje podatkov nekega dr. Nolau in ga ostro kritizirali, zlasti še zaradi njegovih neprimernih delovnih metod. Mnogo so govorili tudi o svojem poklicu. Ko pa je v pijani družbi padla klobučica, je nastal prizor, ki ga je re-

porter v svojem poročilu opisal takole:

»Ko niso mogli več obračunavati med seboj z besedami, so prešli gosposje na bolj občutljive metode. Referent Schoullave je skočil pokonci in kresnil po glavi svojega predstojnika, vodjo skupine za zbiranje podatkov. Ta je tedaj navlil na napadalcu. Splošni hrup je povečalo divje kričanje Schoullave zaročenke in »V-žene« gospe Leopold.«

Ko je načelnik »Zaščite« zvedel za ta prepri in pretep, je izdal napotke o vedenju svojih ljudi v javnih lokalih, »načeloma« prepovedal pijančevanje in za kazen premostil enega izmed udeležencev srdite razprave v lokalni »Hej, Hamburg«.

Človek bi mislil, da bo prišla družba iz lokala »Hej, Hamburg« pred sodišče, saj je vrhovni državni tožilec odredil preiskavo. Ne

gre namreč, da bi ljudje, ki poklicno odkrivajo tuje skrivnosti, nenadoma začeli blebetati o lastnih. Zgodilo pa se je drugače. V preiskavi se je znašel spretni reporter, ki je poročal o prepri in pretepu pripadnikov protivohunske službe. Rečeno je bilo, da se je reporter pregrešil zoper odločbo o čuvanju državnih skrivnosti, ker je poročal o razmerah v »Zaščiti ustave« ter posamez navajal imena in funkcije v njej zaposlenih ljudi. To pa je po mnenju pristojnih oblasti že »veleizdaja«.

Z uradnega vidika, s stališča državnega tožilca gre v tem primeru res za oviranje važne državne ustanove, ker je reporter imenoma navajal v njej zaposlene, drugače strogo anonimne »V-ljudi«. Kako bi mogli še opravljati svoje delo, ko »državni sovražnik« zanje ve? Vse to pa je bilo v reporterjevem poročilu natanko navedeno. Toda reporterja to

Med potrošniki in proizvajalci

Pridelovalci krompirja v bližnji okolici Maribora dobijo za en kilogram dvakrat toliko kot kmetovalci v 20 km oddaljenih krajih — Čudne cene jabolk

Krompir je važno živilo v prehrani mnogih ljudi. Mestni potrošniki pa z njim niso zadovoljivo preskrbljeni. V prodajalnah in na tržnici je sicer dovolj krompirja po visoki ceni, ki pa bi pri sedanjih ponudbi na Dravskem polju lahko bila mnogo nižja.

Na upravi Kmetijske proizvajalne zveze Slovenska Bistrica pravijo, da jim ponujajo nov krompir v komisijsko prodajo celo zadruga s sosednjih področij, ker ga ne morejo nikjer prodati. Kmetijska zadruga Cirkovci jim je ponudila pet vagonov, precej pa tudi iz Hotinje vasi. Zadruga odkupuje krompir pri pridelovalcih po 12 din, Kmetijska proizvajalna zveza Slovenska Bistrica pa ga je začela odpošiljati že po 14 din kilogram, naloženega v vagon na odpremi postaji. Iz razlike dveh din krijejo maržo kmetijske zadruga in proizvajalne zveze ter prevoz in nakladanje. V minulem tednu so odpošiljali krompir pri enakih pogojih po 15 din kilogram in ga je med drugimi vzel Agropromet v Celju cel vagon.

V Mariboru prodajajo krompir v prodajalnah po 22 din, v nekaterih pa še draže; pridelovalci na tržnici pa po 24 do 25 dinarjev kilogram, češ da je njihov boljši. Tako dobijo pridelovalci krompirja v bližnji mariborski okolici za en kilogram dvakrat toliko, kot v 20 km oddaljenih Cirkovcih in Slovenski Bistrici ali komaj 10 km oddaljeni Hotinji vasi; pa ga zadnji še ne morejo prodati.

Enako prizadeti, če ne še bolj, so potrošniki, ki morajo plačevati krompir mnogo draže, kot je potrebno. Kaj ovira trgovino, da ne more založiti Maribora z znatno cenejšim krompirjem? Ali kdo upa trditi, da ima trgovina na daljavo 20 km večje stroške z nakupom, prevozom in prodajo kot kmetovalci s proizvodno? Poiskati je treba resnične vzroke, ki ustvarjajo umeten prepad med proizvajalci in potrošniki, preko katerega prihaja blago s tako težavo in stroški.

Potrošniki, ki zvedo za veliko ponudbo krompirja na Dravskem polju, vprašujejo, zakaj ne pripeljejo kmetijske zadruga same krompirja na mariborski trg. Takšen poseg bi koristil potrošnikom in pridelovalcem; baje pa bi močno povečal prevozne stroške. Če zadruga nima v Mariboru nobenega skladišča ali prodajalne, bi vozilo moralo čakati, da bi popolne odpeljalo neprodan krompir nazaj, drugo jutro pa spet v Mariboru. Zato bi bilo treba zadrugam ali kmetijskim proizvajalnim poslovnim zvezam poskrbeti v Mariboru neke store.

Sama ustanovitev združenih prodajal v Mariboru in drugih potrošnih središčih še ne bo dovoljno jamstvo za temeljito izboljšanje preskrbe. Tudi prodaj-

alne sčasoma pozabijo na svojo nalogo, kot na primer v Slovenski Bistrici Sadje — zelenjava, ki pri tako nizki odkupni ceni prodaja krompir še vedno po 35 din kilogram. Težavno je verjeti, da bi bilo to res. Tudi sam nisem mogel verjeti, ko sem videl zapisano številko na tabli, pa je prodajalka potrdila. Nekdo bo moral nadzorovati tudi zadržane prodajalne.

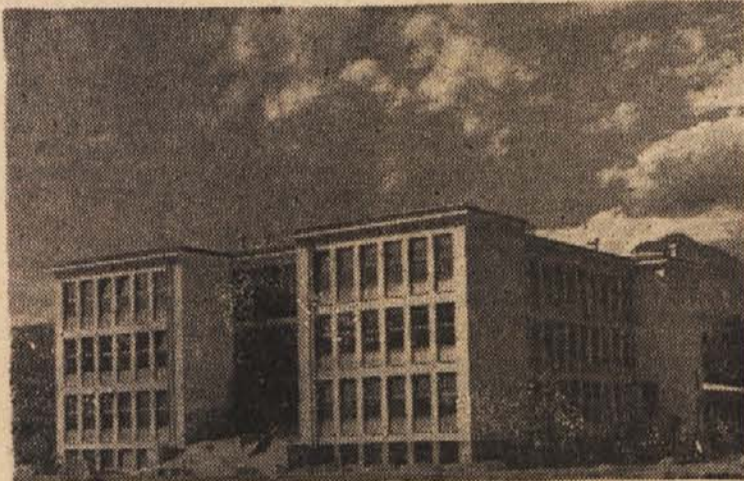
Na mariborski tržnici prodajajo sadjarji iz okolice jabolka po 25 din, nekateri pa jih ponujajo celo po 20 din kilogram. Tržišče je dobro založeno s sadjem, razen ob slabem vremenu. V prodajalnah pa prodajajo jabolka še vedno po 40 in celo do

55 din kilogram, če jih sploh kaj prodajo. Nekaj jih verjetno gre, kajti tisti, ki jih ne morejo kupiti dopolne na tržnici, morajo po nje v trgovino.

Clovek se vpraša, ali je takšno trgovanje še trgovanje ali je zbijanje grenkih šal s potrošniki. Trgovci pravijo, da sedanjih cen ne morejo znižati, ker so prej kupili blago po visoki ceni. Če tudi je tako, jim bo sedanje trgovanje prineslo škodo, ker se jim bo sadje prej pokvarilo, kakor ga bodo prodali. Trgovina s sadjem in vrtninami mora biti bolj elastična, če hoče zadovoljiti potrošnike in se izogniti sedanjim upravičeni kritiki.

Jože Petek

Otvoritev novega šolskega poslopja Srednje tehniške tekstilne šole v Kranju



V soboto, 2. avgusta t. l. ob 18. uri bo v Kranju (Primskovo, onstran Kokre) slovesno odprto novo poslopje Srednje tehniške tekstilne šole in pred njo odkrit spomenik znameniti tekstilni stavki leta 1936.

Na to slovesnost, ki bo kulturna in politična manifestacija v okviru kranjskega občinskega praznika, so vabljene vsi kolektivi tekstilnih tovarn v naši republiki, predvsem pa udeleženci tekstilne stavke, ki je bila eden izmed mogočih glasnikov bližajočega se osvobodilnega boja.

Posebej vabimo k otvoritvi še vse bivše in sedanje dijake kranjske tekstilne šole, ki jim bo novo poslopje gotovo v ponos.

«RIO» — presenečenje!

Zadruga poslovna zveza v Ptuj ustanavlja sadjarsko-vinogradniške skupnosti

V teku so priprave za ustanovitev sadjarsko vinogradniških skupnosti v Zetalah, Podlehniku, Cirkulanah, Vidmu in Muretincih. Zadruga poslovna zveza iz Ptuja je poslala v te kraje kmetijske izvedence, ki proučujejo sestavo zemljišč in v zvezi s tem ugotavljajo potrebne agrotehnične ukrepe. Vzorce zemlje tudi analizirajo. Računajo, da bodo te

priprave gotove v enem mesecu, nakar bodo pričeli s sklepanjem pogodb med člani skupnosti in kmetijskimi zadrugami, katere bodo podprle ustanovitev in razvoj sadjarsko vinogradniških skupnosti v teh krajih.

Pitno vodo bodo dobili

Ribiški vodovod so pred tremi leti speljali tik ob Dolenji vasi. Ker teče skozi to vas nezdrava bistriška voda, ki jo tudi pijejo, so prebivalci sklenili napeljati cevi k ribniškemu vodovodu in napraviti lasten vodovod. V vasi bodo kmalu odprli novo šolo, kjer so namestili angleška stranjša, zaradi tega tudi hite v gradnjo vodovoda. Od glavnega voda do ceste so že speljali jarek, sedaj pa čakajo cevi iz Anhočeva. Pripomniti je, da z malimi izjemami pri teh delih pomagajo skoro vsi vaščani, ker se zavedajo, kako potrebna jim je zdrava pitna voda. Zeleti je, da bi tudi Prigorica sledila temu zgledu.

Zabeleženo V drugo podjetje, namesto na dopust

Letni dopust, ki pripada vsakemu zaposlenemu po zakonu o delovnem razmerju, naj bi v glavnem bil čas, ko se človek odpolje, razvedra, se fizično in umsko okrepi. Dopust naj bo prelomnica enoličnega dvanaesmesnega dela. Z dopusta naj se človek vrne k delu pripravljen, poln novih moči za delo. Vendar, v mnogih merih ni tako. Namesto, da bi ljudje dopust izkoristili za smotni počitek in v svoje dobro odhajajo za ta čas drugam na dopust. Med delavci je to zelo čest pojav. Čeprav imajo posamezniki od dopusta ekonomsko korist, vendar za službo stvar, da povemo na konkretnih primerih številne škodljive posledice takega ravnanja.

Iz Steklarne »Boris Kidrič« v Rogaski Bistrici je nedavno odšla na letni dopust cela skupina 180 delavcev. Pristojni zanimali, kam so se po dnevi odšli na dopust, je prišla znova na dan kaj presenetljiva novica. Skoraj vsi so za čas letnega dopusta odšli na delo v druge jugoslovanske steklarne, ker se rogaški steklarji pač zelo začenj. Praktično ti ljudje niso opravljajo delo pod razmeroma tečajnimi pogoji, sploh ni malo dopusta. Nedvomno zaradi svoje izčrpanosti na delovnem mestu svojo nalogo ne bodo v celoti kos, mimo tega pa tako pretirano naprezanje fizičnih in umskih moči škoduje zdravju. Med tistimi, ki odhajajo za čas letnega dopusta drugam na delo, so večinoma mladi ljudje, dani je prav tem potrebno več počitka.

Tudi z delavci, ki prebivajo po vaseh, se godi isto. Letni dopust iz-

Spet žrtev strele

V torek, 22. julija, je v dopoldanskih urah v Cerknici na Notranjskem postala žrtev strele 49-letna gospodinja Marija Mele.

Z družino je žela žito, ko se je začela nevihta z bliski in grmenjem. S tem je stopila pod bližnjo lipo. Ko se je poselala domov po dežnike, ko se je ta vrnila in bil že blizu mesta, kjer sta vedrila starša, je strela udarila v lipo in na mestu ubila mamo, očeta pa je omamila. Sin je takoj pomagal očetu z umetnim dihanjem. Zdravnik, ki je prišel na kraj nesreče, je ugotovil, da je bila takoj mrtva.

Novo vrste pšenice na dravskopoljskih njivah

Kmetijsko gospodarstvo v Kidričevem delu že nekaj let poskuša s sejanjem novih vrst pšenice na Dravskem polju. Pred dnevi so končali mlakev. Lepe uspehe so letos dosegli s posevki pšenice italijanskih vrst. Lani so namreč posejali osem vrst italijanske pšenice, ki zelo dobro uspevajo na prodnatih tleh Dravskega polja. Kljub sušni pomladi so dosegli pri nekaterih vrstah zelo velik pridelek. Izkušnje posestva so tudi pokazale, da potrebuje žito na teh tleh čez 1500 kilogramov umetnega gnojna na hektar. Na tako grojenem zemljišču mora po hektarju prirasti najmanj 32 metrskih stotov žita. Od letošnjega pridelka pšenice, ječmena in rži bodo uporabili več kot 50 ton za seme. Za sejanje pšenice italijanskih vrst je namreč med kmetovalci vedno večje zanimanje, saj so poskusi kmetijskega gospodarstva v Kidričevem dali vzpodbudne rezultate.

Tri slikarske razstave v Novem mestu

Razstavi akadem. slikarja Vlada Lamuta »Sutjeska«, ki je v spodnjih prostorih Doma JLA, ter zanimivi in obsejni razstavi slikarskih del nižješolcev novomeške gimnazije (odprta je v gornjem nadstropju gimnazije) se je minuli teden pridružila tretja umetniška razstava v Novem mestu. V prostorih obrtne šole (I. nadstropje osnovne šole) so zbrana številna dela akademskih slikarjev Božidarja Jakca, Riharda Jakopiča, Frana Štuplovskega, Bogdana Boriča, Vlada Lamuta, Izidora Moleta, kiparja Stovička in nekaterih drugih umetnikov. Razstavo so pripravili predvsem z umetniškimi deli, ki so stajno v Novem mestu, namenjena pa je zlasti brigadirjem z avto ceste. Obiskali so jo tudi tuji študentje — brigadirji z avtomobilske ceste ter brigadirji-studentje beograjske likovne akademije. Na razstavo, za katero so na pobudo Dolenjskega muzeja zbrali zelo dragocena dela domačih umetnikov, opozarjajo po mestu lepaki v srbovratnem, angleškem in francoskem jeziku.

Vse tri razstave bodo odprte do 16. avgusta, ko bo v Novem mestu veliko srečanje izseljencev.

V taboru »Sutjeska« zdej 80 dolenjskih otrok

Pred dnevi se je poslovilo v prijaznem taboru »Sutjeska« v Dolenjskem Toplicah 60 otrok iz vseh jugoslovanskih republik. Po tritedenskem taboru so se vrnili na svoje domove.

Zdej bo aredi smrekovega gozda v Toplicah taborilo v velikih, lepih šotorih 80 otrok iz novomeškega okraja. Okrajna zveza DPM ima v načrtu še eno manjše taborjenje pionirjev v avgustu; prihodnje leto pa bo spet najprej zvezi pionirski tabor, za njim pa letovanje dolenjskih otrok. Reči je treba, da je kraj za tabor »Sutjeska« zelo posrečen. Sotori imajo električno razsvetlavo, kuhinjo in jedilnico pa ima tabor v topliški šoli, ki je v neposredni bližini.

Mošenisko planino na Jelovici bodo uredili

Planina bo za živinorejo na tem področju velikega pomena

Med najstarejše planine na Jelovici sodi Mošenjska planina. Znana je tudi kot partizanska baza v času NOB. Tu so se ne nehanje zadrževali partizani jelovskih odredov. Tudi po znani dražgoški bitki januarja 1942 so se po hudih bojih partizani umaknili na to planino, vendar jih je zaradi izdajstva doletela huda usoda. Tedaj je junaško padlo na tej planini več borcev, kočjo in stajne, ki so bile vredne nad 15 milijonov v današnji vrednosti, pa so požgali.

Ta planina je bila ustanovljena za časa avstro-ogrsko monarhije leta 1852. Trindvajset let kasneje pa so dobili tu pašne pravice kmetje iz Mošenj in Gorice. Sprva se je tu prepaslo 73 govedi, kasneje se je to število spreminjalo. Planina je bila do druge svetovne vojne dokaj dobro oskrbovana. Po osvoboditvi so jo začeli spet urejevati, vendar interesi za Mošenj niso bili kos delu, ker so bili sami izseljeni, domove pa so imeli porušene. Tako so to planino do danes le za-

silno urejevali.

Nedavno so gozdarski forumi pri OLO Kranj začeli razmišljati o tem, ali naj planino na Jelovici obnovijo ali naj jo zasadijo z gozdnimi kulturami. Ker pa je radovljiško področje priznано le kot vzrejno področje goveje živine, bi bila opustitev teh planin usodna za nadaljnji razvoj živinoreje. Posebna komisija je na kraju samem ugotovila, da so pogoji za ureditev in razširitev te planine.

Zdej že pripravljajo načrte in elaborate za ureditev Mošenjske planine na Jelovici, ki naj bi bila urejena po sodobnih predpisih. Uredili naj bi jo v petih letih. Letos jo bodo začeli čistiti. Na planino bodo napeljali lasten vodovod in napajališče, uredili gnojno jamo, zgradili novo planšarsko kočjo in planino celotno ogradili. Finančna sredstva bodo črpali iz okrajnih in občinskih skladov za pospeševanje kmetijstva. Nekaj dela pa bodo opravili živinorejci sami.

FIAT 600 za naročnika «LJUDSKE PRAVICE»!

Zanimivo je naključje, da so se »petdesetletniki« pozdravili z ravnanjem, ki je tudi postal letošnje leto petdesetletnik. Ta jubilej je namreč slavili znani mariborski kulturni delavec, profesor Jožef Košar. Obletnico rojstva seve, ne mature, v tem je bila razlika med njim in stariimi »učenci«, ki so si prišli po petdesetih letih spet ogledati razrede in šolske klopi. In še en jubilej je prišel vmes.

Stara gimnazija slavi letos svojo dvestoletnico. Poslojše sicer še ni toliko staro, ker moramo iskati predhodnico današnje klasične gimnazije v Rušah, kjer so imeli poprej »latinsko šolo«. V Maribor so jo prenesli junijem, leta 1790 pa je dobila posvetne učitelje. Značilno za vzgojo na tej gimnaziji je bilo že tedaj, da so se na njej s pridom uveljavljali slovenski dijaki. Ob končanju šolske slovesnosti leta 1794 je govoril neki Ermenec Jože celo o koristi slovenskega jezika in to leto so razpisali dvanajst stipendij cerkvene matice za študij dijakov, ki bi se najbolje naučili slovenskega jezika.

Od svojega obstoja do danes je dala Klasična gimnazija na tisoče dijakov, ki so se uveljavili na vseh področjih javnega življenja. Med njimi je bilo mnogo znanih kulturnih delavcev, pisateljev, pesnikov, jezikoslovcev, zgodovinarjev, zdravnikov in znanstvenikov. Na fakultetah so bili od nekdanjih študentskih, ki se niso uveljavili samo kot filozofi, ampak tudi kot dobri matematiki, inženirji, pedagogi in še v najrazličnejših drugih poklicih.

Jesen, ko se bodo dijaki spet vrnili, bodo na gimnaziji priredili več tekmovanj, prireditve in za ključno proslavo. Gotovo se bodo takrat pojavili možje, ki so opravili maturno na tej šoli še pred pol stoletja. Toda obisk »petdesetletnikov« je dovolj zgornjo znamenje, da so šli skozi to najstarejšo mariborsko šolo vitalni in bistri rodovi.

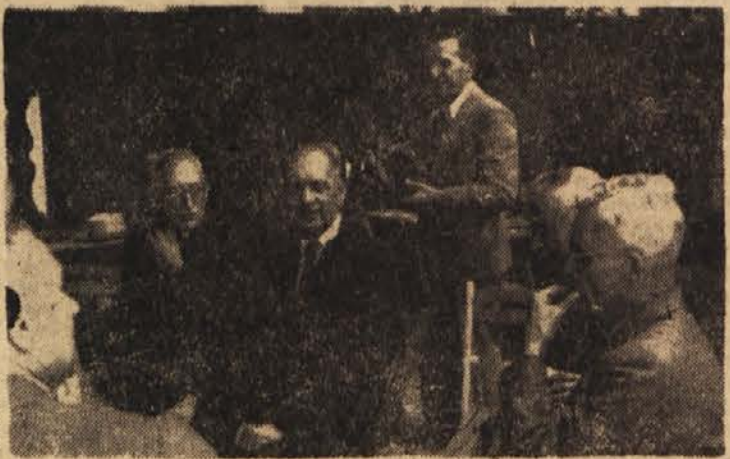
Pevsko tekmovanje v Mariboru

V nedeljo, 3. avgusta dopoldne za zaključek »Mariborskega tedna« bo v mariborski Operi še tradicionalno pevsko tekmovanje. Ob 9. uri bodo izbirne tekme pred strokovno komisijo, ob 11. uri pa javno tekmovanje, pri katerem bo nastopajoče ocenjevalo razen strokovne komisije še občinstvo. Zmagovalci bodo dobili nagrade.

K tekmovanju se lahko prijavijo solani in nešolani pevci in pevke, le da imajo lep glas in primerno muzikalnost. Dosedanje vsakoletne tekme so dale lepe rezultate. Nekateri izmed odkritih talentov se zdaj redno solajo, nekateri pa so že angažirani v operi. Tudi letos ni izključena angažma za operni zbor ali celo solističen.

Vsak prijavljene naj navede 3 pesmi, po možnosti eno narodno, ali artilje, solani pevci in pevke pa še pevskega pedagoga in trajanje študija. Note za klavirskega spremljevalca mora prinesiti vsak prijavljene s seboj.

Pismene prijave bo sprejemala uprava Slovenskega narodnega gledališča do začetka tekmovanja. Potne stroške si plača vsak prijavljene sam.



Takole so se tokrat zbrali možje, ki so pred 50 leti opravili maturno na Klasični gimnaziji

Naloga MENTALNE HIGIENE

Glavna naloga mentalne higijene je poglobljanje stikov med ljudmi. Vsakdanje življenje je pokazalo, da nastane največ duševnih motenj zaradi kakršnihkoli skaljenih ali neustreznih osebnih stikov med ljudmi. Takšni stiki bolj kakor karkoli neugodno vplivajo na otrokov duševni razvoj, onemogočajo oblikovanje zdrave in zrele osebnosti. Neustrezni osebni stiki med ljudmi prav tako vplivajo na duševno zdravje in povzročajo duševne motnje.

Zdaj tudi že vsak povprečno izobražen človek ve, da lahko pomanjkanje vitaminov v hrani povzroči hude motnje in bolezn. Tudi tako imenovana emocionalna ali čustvena avitaminoza ima lahko še hujše posledice kakor pomanjkanje vitaminov v hrani. Pod tem pojmom razumemo pomanjkanje ljubezni in topline, občutka varnosti, pomanjkanje vzdušja prisrčnosti, ko je to najbolj potrebno, torej v otroških letih.

Naloga mentalne higijene, čeprav je predvsem preventivna dejavnost, izvira iz obstoja duševnih bolezni in duševnih motenj. Vsakega duševno neuravnovešenega človeka lahko v določenem smislu primerjamo s človekom, ki ga je napadla nalezljiva bolezen in ki lahko svojo okolico okuži. Da nam bo to jasno, zadostuje omeniti, kako lahko nervozen človek prenese svojo nervoznost na okolico, kako neuravnovešen roditelj svoj neuravnovešenost prenasa na svoje otroke. Tém bolj nam bo razumljiva nevarnost duševno neuravnovešenega človeka, n. pr. kroničnega alkoholičarja, za njegovo okolico.

Zato je mentalna higiena življenjsko zanimivost v vseh dejavnostih bodi medicinskih ali socialnih, v katerih gre za terapijo ali skrb za ljudi, katerih stanje to zahteva. Ni pa jasne meje, ki loči preventivno dejavnost mentalne higijene od terapevtske. Ti dve dejavnosti sta celota, v kateri je mentalna higiena bolj usmerjena na preventivno dejavnost.

Kako in s kakšnimi sredstvi izpolnjuje mentalna higiena svoje naloge? Mentalna higiena je na čelu organizirane dejavnosti, mobilizira družbene sile in sredstva, s katerimi odkriva vse tiste činitelje v človekovem okolju, ki lahko škodljivo vplivajo na njegovo zdravje ter izpodbujajo in razvija vse tiste činitelje, ki pospešujejo človekovo zdravje in duševno blaginjo.

Metode, s katerimi mentalna higiena izpolnjuje te naloge, so zelo različne. Razvoj ustreznih znanstvenih panog, intenzivno propagandno delo za zdravstveno izobrazbo, boj proti napačni vzgoji, proti zablodam, praznovanju in licemerstvu, zlasti na torišču spolne vzgoje, boj proti gradim razvadam, proti omalova-

ževanju človekove osebnosti in dostojanstva, boj proti nepotrebnim duševnim in telesnim obremenitvam v družini, soli, podjetju in službi, povsod, kjer srečuje človek človeka, to so njene naloge na teoretičnem torišču.

Na praktičnem torišču je naloga mentalne higijene ustanavljati pedagoško-dušeslovne posvetovalnice za zaročence, mlade zakonce, za matere in otroke, za izbito poklica, posvetovalnice in zavetišča za alkoholike, za nevroptike, ustanove za sprejemanje in vključevanje ozdravljenih duševnih bolnikov, za vzgojo zapuščenih otrok itd. Njena praktična naloga je tudi intenzivno sodelovanje z ustreznimi pristojnimi organi in boju proti mladostnemu kriminalu in kriminalu nasploh.

V začetku smo rekli, da dejavnost mentalne higijene presega okvire medicine in da zajema zelo široka socialna področja. To sledi iz njenih teoretičnih in praktičnih nalog. Čeprav zrasla iz psihiatrije, sodobno pojmovana mentalna higiena ni več panoga psihiatrije in tudi ne neodvisna panoga. Mentalna higiena je gibanje v pravem pomenu besede s širokim socialnim toriščem, gibanje, v katerem sodelujejo država, družba in družbene organizacije, zlasti pa vsa na njenem širokem delovnem področju zainteresirana znanstvena torišča in njihovi predstavniki. To so sanitarni, socialni, prosvetni in še drugi forumi in organizacije. To so zdravniki, vzgojitelji, pedagozi, psihologi, pravniki, sociologi in kriminologi, s katerih skupno organizirano in znanstveno usmerjeno akcijo se izpolnjujejo vse tiste naloge in cilji, ki čakajo mentalno higieno.

Mentalna higiena je nova znanstvena pridobitev, nova seveda tudi pri nas. Toda tudi pri nas že uveljavljamo organizacijske ukrepe in mnoge praktične dejavnosti, ki bodo to dejavnost povzdignile na potrebno višino. Po teritorialnem načelu skupaj s pristojnimi organi in organizacijami ustanovljena društva za mentalno higieno so nosilci te dejavnosti pri nas. Mentalna higiena ima pri nas bolj kot kjerkoli vse pogoje, da jo organiziramo na najširši socialni podlagi in da se razvije v najplodnejši činitelj v boju za blaginjo človeka.

Dr. V. K.



Turistična idila na Luknji pod Triglavom

Boj proti nesrečam v gospodinjstvu

Ko je snazlika razredčevala parketno pasto v zaprti vratarski loži, so se vneli bencinski hlapi. Do taja je pogorel provizorji Športne zveze v Likozarjevi ulici.

Gospodinja Z. A. je v bližini vključenega kuharika prala obleko z bencinom. Zaradi izhlapevanja bencinskih hlapov je prišlo do eksplozije. Gmotno škodo so ocenili na 300 tisočakov, neprevidna gospodinja pa je dobila opekline po vsem telesu.

Ob odhodu v službo je Z. D. pozabila vključen kuharika, ki se je prek dopoldneva tako segrel, da se je vnela mizica, na kateri je stal. Ogenj se je potem razširil po vsem stanovanju.

Večino nesreč v gospodinjstvu, ki so zlasti v zadnjem času vse bolj pogoste, lahko pravzaprav pripisemo neprevidnemu in malomarnemu ravnanju z lahko vnetljivimi stvarmi in z raznimi gospodinjstvenimi pripomočki. Resda so tovrstnih nezgod nemalokdaj krivci tudi napake in tehnične pomanjklivosti priprav, brez katerih gospodinjne naprave ne morejo shajati, toda nevednost in malomarnost sta vseeno glavna krivca tako poškodb, ki zadevajo naše gospodinjne ob vsakdanjem delu, kakor tudi velike gospodarske škode. Naj povemo samo, da so v letu 1956 zabeležili kar 4560 »gospodinjstvenih« nezgod in je takrat kar 80 oseb svojo malomarnost in neprevidnost plačalo s smrtjo. Tovrstnih smrtnih nesreč

je bilo celo več kot smrtnih slučajev ob prometnih nezgodah v istem letu.

PRIROČNIK ZA GOSPODINJE

Kako zajeziti vse večjo poplavo nezgod v gospodinjstvu? S to željo je večeraj Tajništvo za notranje zadeve OLO Ljubljana sklicalo posvetovanje vseh tistih družbenih organizacij in ustanov, ki jih tovrstne nezgode neposredno prizadevajo. Na posvetovanje so prišli zastopniki Zavoda za socialno zavarovanje ter Zavoda za napredek gospodinjstva, Centralnega higijenskega zavoda; povabili so tudi zastopnico Zveze ženskih društev LRS, Rdečega križa, Nezgodne postaje itd.

Navzoči so v razpravi ugotovili, da bo moč poskrbeti za res učinkovito zaščito naših gospodinj s primernim poučevanjem v okviru stanovanjskih skupnosti. Kršitve osnovnih načel varnosti bi vsekakor bilo treba tudi kaznovati. Prav za to je nujno potrebna izpolnitev pomanjklivosti v obstoječih zakonskih predpisih (zdej je n. pr. prosta prodaja raznih strupov, kot koncentrirane očetne in solne kisline i. p.), poskrbeti za zadovoljivo tehnično zaščito stanovanja (z občasnimi pregledi električne in plinske instalacije ter ostalim). Svoj delež bo morala prispevati tudi propaganda prek poučnih predavanj, kratkih vzgojnih filmov, s prispevki v dnevnem in strokovnem časopisju itd. V zvezi s tem bo Centralni zavod za napredek gospodinjstva začel zbirati in urejati material za izdajo tehničnega priročnika za pouk gospodinj, ki ga bodo kombinirali s priročnikom za prvo pomoč.

O konkretnih oblikah preprečevanja nesreč v gospodinjstvu bo poslej razpravljaj Svet za notranje zadeve OLO Ljubljana, oziroma ena njegovih strokovnih komisij. Hvalevredna pa je pobuda TNZ Ljubljana — čeprav ob tovrstnih nezgodah le malokdaj

Kako namazati model za torte

Kadar pečemo v tortnem modelu, namažemo samo dno, oboda pa ne, ker se mora zmes z njim zlepiti, sicer bi pečena torta »padla skupaj«.

Ko se torta temeljito ohladi — drugi dan — jo s primernim nožem previdno ločimo od oboda.

Preden lo preljemo s katerim koli prelivo, jo tenko namažemo z marmelado, kar da prelivu sijaj.

Nekaj zaloge bele moke

Preden pride moka iz nove žetve na trg, je priporočljivo, da si nabavimo nekaj zaloge stare bele pšenične moke, za možnosti ostre, ki jo potrebujemo za razne močnate jedi, n. pr. jabolčni zavitek iz vlečenega testa, itd. Nova moka se namreč ne da lepo »vleči«. Pa tudi »vzhajano testo« je boljše iz stare, vlečane moke.

Deklica z golobom

Kdo ve, za koga bi se človek tu odločil? Dva sta, ki ju vidimo: deklica in golob v laseh. Za to podoba pa so mariborski brivci, frizerji in česalke, ki so na republikanski in državnih prvenstvih v brivski stroki že večkrat odnesli prva mesta. Kot kaže gornja slika, znajo tudi mariborski frizerji napraviti »fantazijsko frizuro«. Kdor bo ob Mariborskem tednu želel brivje, striženje ali »strajno« pri kakem republikanskem prvakcu v tej stroki, ne bo v zadregi. Povprašaj naj za lokale mestnih brivnic, tam jih je povsod dovolj, ki skrbijo za ugled svoje stroke in čast mariborskih brivcev in frizerjev.

posreduje — da je ta problem sploh sprožilo ter tako načelo družbeno zelo pomembno vprašanje. —mG

»Maneken« št. 5-6

Prinaša polno domačih in tujih modelov modernih oblačil za čez dan, ulico, večer, potovanje, plažo in izlete. Razen drugih nasvetov za gospodinjne in matere prinaša tudi nekaj branja za razvedrilo.

Zelenjadnice v suši

Za večino zelenjadnic je pomanjkanje vlage najhujša življenjska tegoba. Nekekatere vrste in sorte to že na zunaj jasno kažejo, druge pa sicer bujno rastejo in malo rodijo, ali pa je njih kakovost slaba. Imamo pa tudi zelenjadnice, ki jim vročina ugađa. Letos se do zdaj zares ne moremo pritoževati, da smo imeli premalo sonca, zato lahko pričakujemo, da bo za paradiznik, jajčevce in papriko letina izredno ugodna. Paradiznik je v primerjavi s prejšnjimi leti izredno zdrav, samo tam, kjer so ga preveč na gosto sadili, opažamo prve znake krompirjeve plesni v vseh takšnih primerih je treba vse rastline temeljito poskrbeti z 1-odstotnim (1%) bakrenim apnom, ali pa s kakim drugim bakrenim preparatom. Paprika je sicer tudi rastlina toplega podnebnja, najboljše pa se počuti takrat, če ima »suho glavo in vlažne noge«. Zaradi tega paradiznik in papriko zalivamo tako, da jim nikdar ne zmočimo listja. Sploh pa ima paradiznik dovolj vlage, ako ga tudi v suši samo enkrat tedensko temeljito zalijemo. — Vse drugače pa je to pri fižolu, grahu, solatnicah, zelnicah in nekaterih plodovkah. Fižol preliar bujno raste in bogato cvete tudi v sušni dobi, če mu zemlja je kolikaj ustreza. Gotovo pa ste že vsi opazili, da je stročja več, če fižol cvete v hladnejšem in vlažnem vremenu. Sicer pa pravimo, da je fižol suša strla. Ta pojav je zelo pogost na Gorškem, Koperskem, Dolenskem in na vzhodu naše republike. Okolica Ljubljane, Celja, Gorenjske in Tolminske imajo v hladnejšem ter deloma z vlažno bolj nasičenem ozračju zmerom dobre pridelke odličnega fižola. Znan fižolov kraj je bohinjski kot. Fižol se namreč v suhem ter vročem ozračju ne oplodi, zaradi tega mladi stroki ostanejo gluhi, porumenijo in odpadajo. Škoda lahko znatno omilimo, ako fižol večkrat izdatno zalijemo, v času cvetenja pa ga vsako jutro tudi po listju porosimo. Fižol zacveti zgodaj zjutraj, oplodi pa se dopoldne med sedmo in deseto uro. Če je takrat ozračje vlažno, so tudi brazde toliko lepšje, da evetni prah na njih lahko normalno vzkali. To je namreč nujen pogoj za oploditev in nadaljnji razvoj strokov.

Grah glede oploditve ni toliko občutljiv, pač pa ga v vročih dneh močno napade pepelasta glivična bolezen, ki je zaradi prevelikih stroškov ne moremo učinkovito zatirati.

Zgodnje sorte solat v vročem vremenu rade gnijejo, slabše sorte pa silijo v cvet. Gnitje pospešuje zalivanje razgretih rastlin z mrzlo vodo. Zaradi tega zalivamo le ohlajene rastline s prestano vodo. — Zelnice napravijo v suši matine in trde glave, ki po obilnejšem dežju rade pokajo. Z rednejšim zalivanjem, plitkim okopavanjem in sajenjem v obrokih tudi to nevednost lahko znatno omilimo.

Med plodovk v suši zelo trpijo kumare. Nereditno zalivanje z mrzlo vodo, neanokomerno vrskavanje hranilnih snovi v suši, vdori hladnega zraka itd. vplivajo celo na najboljše sorte tako, da njih plodovi postanejo grenki. Redno zalivanje ohlajenih rastlin povzroča enakomerni dotok hrane in napravi rastline odpornejše proti drugim vremenskim vplivom. — Številne druge življenjske tegobe vrtnih zelenjadnic bomo spoznali ob kakih drugi priložnosti.

Ing. Miha Ogorevc

Zbiramo za vas ZBIRAJTE ZA NAS

Komarjevega pika se najzanesljivejšo obvarujemo, če pred spanjem namažemo roke in obraz s citronovim oljem, ki ga kupimo v lekarni. To je posebno priporočljivo za otroke, ki jih komarji najraje obiskujejo. Če nas komar pika čez dan, namažemo

pičeno mesto z mentholom, ki srbenje in otekline omili.

Korale se ne bodo raztrgale, če jih nabavimo na nylon nitko. V trgovini, kjer prodajajo lovške-ribiške potrebščine, kupimo takoiimenovani laks ustrezne debeline, katere nabavimo na toplo nitko, ker se le-te na vrstu zaradi toplote tudi raztrgne.

Porumenelo in preležano perilo vsaj dvakrat na leto, najbolje v poletju, položimo za 24 ur v kislino mleko in ga nato spiramo do čistega. Perilo obesimo na močno sonce, ne da bi ga poprej oželi; popolnoma suho in nezlikano perilo spravimo.

Jo pripravljamo v trdo kuhana jajca, dodajmo vodi malo soli, pa lupine ne bodo razpokale.

Modni BARVNI KOLEDAR

Da se boste laže odločile pri izbiri barv, prinašamo nekaj slik, na katerih so označene barve, ki se skladajo med seboj in ki pristojajo k različnim kosom obleke.



Morske ribe važne za prehrano

Znano je, da pri nas ni več toliko vprašanj okrog količine, kakor okrog kakovosti prehrane, ki je najvažnejša prav pri telesnem in duševnem razvoju naše mladine.

Pri tem ne smemo pozabiti morskih rib, kot zelo pomemben del naše prehrane. Vzlic večkratnemu opozarjanju zdravnikov na neobhodnost pravilne prehrane, smo še vse pre malo seznanjeni s prednostmi prehrane z morskimi ribami.

Ob tej priložnosti moramo opozoriti na nekatere sestavine, ki se nahajajo v morskimi ribah, in sicer: na beljakovine, vitamine A in D, jod in fosfor.

Morske ribe vsebujejo beljakovine, ki so skoraj popolnoma enakovredne beljakovinom toplokrvnih živali. Povprečno vsebuje ribje meso 13 do 23% beljakovin in do 32% in še več maščob. Slnje ribe, zlasti sardele in skuše, so zelo mastne.

Medtem ko se ogljikovi hidrati in maščobe do neke meje zamenjajo v preosnovi, se beljakovine ne morejo, ker so edini vir organsko vezanega dušika, ki ga prejemo s hrano. Beljakovine živalskega izvora so torej osnova za rast in obnovno organizma.

Vitamini so neobhodno potrebni pri preosnovnih procesih v našem organizmu. Vitaminov največkrat naše telo ne more samo ustvarjati ter jih mora prejemati s hrano. Dandanes nimamo več toliko primerov absolutnega pomanjkanja vitaminov, pač pa so zelo pogoste tako imenovane hipovitaminoze — to so obolenja, ki nastajajo zaradi delnega pomanjkanja vitaminov. A vitamin je važen za rast celic v našem organizmu. Otroci potrebujejo 3000 do 3500 mednarodnih enot A vitamina (odrasli 500, noseče in doječe žene od 6 do 8000). Pri pomanjkanju tega vitamina je najbolj znano obolenje, pri katerem je zmanjšana sposobnost prilagajevanja očesa na temo.

Največ D vitamina se nahaja v ribjih jetrih. Tako n. pr. vsebuje 1 g jeter tune do 70.000 med-

narodnih enot, ali 1,75 mg vitamina D. Rahitis je najbolj poznano obolenje zaradi pomanjkanja D vitamina, ki je neobhodno potreben pri preosnovi fosforja in kalcija. Skupno sta A in D vitamini med drugimi potrebna pri razvoju zob. Sicer si ta dva vitamina v svojem delovanju nasprotujeta in se prav v ribjem olju nahajata v idealnem razmerju.

Morske ribe so tudi na prvem mestu naravnega izvora joda za potrebe našega organizma. Ob pomanjkanju joda je najbolj poznano obolenje ščitne žleze (gošča itd.). Ker jod najbolj vpliva na

našo rast, so ga najbolj potrebni otroci in še prav posebno v puberteti, ker največkrat pride do povečanja ščitne žleze, ker potrebuje telo več joda in sicer 25 mg dnevno.

Za otroke so zlasti priporočljive tudi manjše ribe, kot so sardoni (inčuni), papaline itd. Te vrste ribe spečemo močno, tako da jih otroci lahko povžijejo s kostmi vred.

Dr. Hladnik

Naše bralke opozarjamo, da bomo v prihodnji prilogi »Pomenimo se še o tem« začeli priobčevati recepte za razne ribje jedi.



V Kamniku praznujejo svoj občinski praznik v spomin na prvo organizirano akcijo

Kar gre skoz ogenj in kri je trdno in smrti kljubuje...

Vsako je vedel za svoje delo. Že nekaj dni prej je šlo sporočilo skrivnostno od ust do ust: »Zdaj pa zares!«

Noč, kot da bi jo naročili. Pomagala jim je s tem, da jih je zavila v svoj temni, nevidni plašč in pod njenim varstvom so šli na delo. Vsaka skupina zase — vsi za en sam cilj: »Okupatorju pokazati, da tudi slovenskega naroda ni moč pokoriti in zaslužiti!«

Svabi počivajo v svojih postojankah in kasarnah, le straže in

patrulje hodijo po mestu. Cerkvene ure počasi odbijajo čase: deset, enajst...

Iz temnih, zakotnih ulic se utrgajo sence. Temna silhueta skoči preko glavne ceste in že zgine v stranski ulici. Se ena... in še...

Tako čudno skrivnostna je ta noč in tako čudno mirna ter tiha. Kazalci na urah že lezejo proti polnoči. Zrak je takšen, kot bi bil naelektrjen. Le Svabi tega ne čutijo in mirno vlečejo dim iz cigaret na svojih stražarskih mestih.

Dvanajst udarcev na cerkveni zvon se je raztegnilo v neskončnost...

Napeta in skrivnostna tišina je izginila. Od Črničevca sem se zasliši zamolkla eksplozija.

»Was ist das?« se spogledajo Nemci.

Pri Duplicij zažari nebo v grozljivi rdeči barvi. Tako lahko pordeči nebo samo ogenj!

»Zum Teufel!« preklinjajo okupatorji.

Planejo k telefonom, da vprašajo, kaj je. Hudiča, telefoni ne delujejo! Ne morejo in ne morejo dobiti zvezi! Tada jim postaja vse bolj jasno:

»Nekaj se dogaja! Pa ne, da bi...«

Po Bistrici priplava kup lesa, stebrov in desk. Saj to so vendar ostanki mosta.

Alarm! Nemci pojačajo svoje straže in patrolje gredo v zasede.

Tedaj dobijo od nekdaj prva poročila: »Med Trzinom in Domžalami je razdrta železniška proga!«

»Die schweine Banditen!«

Dominik in Tone sta svojo nalogo že izvršila. Ta dva skojevca iz tovarne »Titan« sta s svojo skupino rezala telefonske žice. Delo sta končala in že hitita proti Kratni, kjer so se domenili za sestanek. Se preko Bistrice morata in bosta na varnem. Že je pred njima brv.

»Halt!« odjekne trdo iz grmovja.

»Svabska zaseda!« spreleti oba skojevca. Poženeta se v dir.

Dva kratka rafala iz brzostrelke grozljivo zarezgetata v novo poletno jutro. Dvoje mladih življenj je pravkar ugasnilo in slovenska kri je prvič orosila domačo zemljo...

Tako je bilo takrat, pred 17. leti v Kamniku, ko se je začela oborožena vstaja slovenskega ljudstva in na to slavno obletnico praznujejo v Kamniku vsako leto svoj občinski praznik. Tudi letos ga bodo praznovali in v spomin padlih žrtv odkrili spomenik, na katerem bosta z zlatimi črkami vklesani v kamen poleg drugih tudi imeni Dominika Mlakarja in Toneta Miklavčiča, prvi žrtvi nemškega terorja v kamniški občini.

V Titanu pravijo: Še stopnjevanje proizvodnje...

V tovarni »Titan« v Kamniku so letos v prvem polletju proizvedli po vrednosti za 9 % več proizvodov, kot so jih proizvedli v istem času lani, čeprav so letošnje investicije dokaj visoke. Da bi

povečali svojo proizvodnjo, so lani postavili v tovarni »Titan« novo peč in obnovili stroje. Strojne naprave v »Titanu« so namreč precej zastarele in jih je treba nenehno popravljati ter obnavljati. Obnova orodij in strojev zaposluje zelo velik odstotek delavcev. Kljub temu pa, kot reče, so tudi letos dvignili odstotek vrednosti proizvodnje, za kar gre zahvala le prizadevnosti in požrtvovalnosti celotnega kolektiva. Pri tem so jim izdatno pomagale izkušnje preteklih let in pa sistematična ureditev plačnega sistema ter sistema nagrajevanja.

»Boljša in kvalitetnejša proizvodnja — boljše in pravičnejše nagrajevanje!« to je načelo vodstva tovarne, ki so ga z veseljem osvojili tudi vsi člani kolektiva.

Kljub temu, da nenehno večajo svojo proizvodnjo, pa so morali izvoz nekoliko omejiti, da lahko krijejo potrebe na domačem trgu. Po »Titanovih« proizvodih je v inozemstvu zelo veliko povpraševanje in bi lahko izvažali tudi dva do trikrat več svojih proizvodov na inozemski trg, če bi bile

strojne naprave v tovarni sodobnejše in boljše.

Najbolj iskani na trgu so spojni deli za vodovodne instalacije — »fitingi«, kot jim pravijo. Na drugem mestu pa je proizvodnja kuhinjskih strojkov in predmetov. Zanimivo je, da mnoga trgovska podjetja pri nas kuhinjske strojčke uvažajo — medtem ko jih tovarna »Titan« v Kamniku izvažata in so z njimi v tujini zelo zadovoljni.

V »Titanu« imajo že tradicionalno prakso in je njihova livarna, kljub zastarelim napravam, med najboljšimi v Jugoslaviji, če že ne celo najboljše. Začeli so izdelovati različna okovja, posebno pa se lahko postavijo s svojimi cilindričnimi ključavnicami.

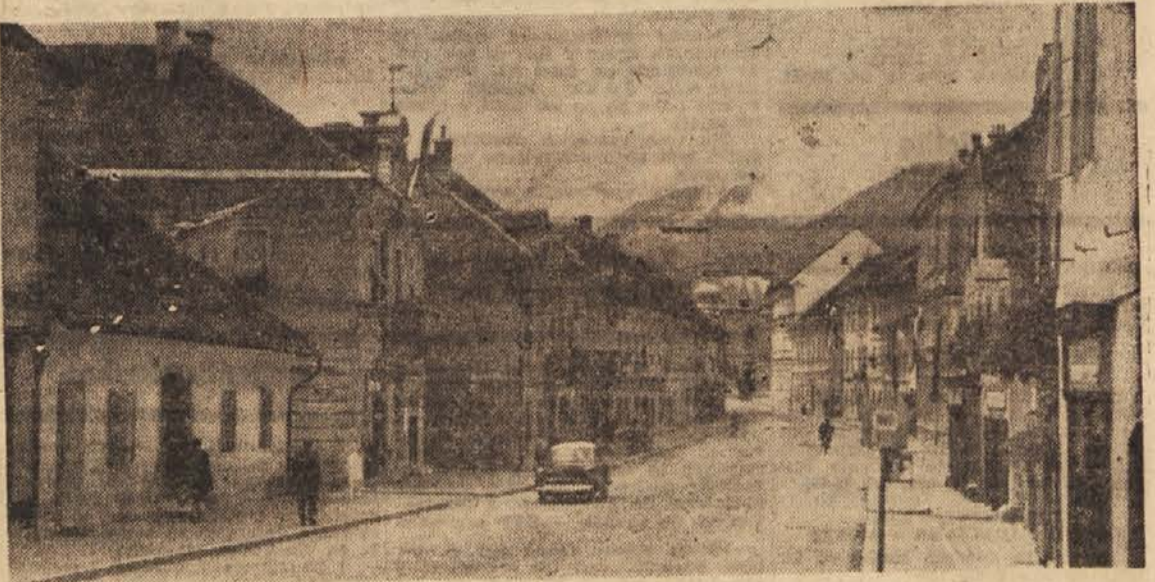
Tako ni čudno, da je proizvodnja v »Titanu« narasla v primeri s preteklimi leti za okoli 50 % in so prispevali za skupnost lani 634 milijonov dinarjev, od tega iz dobička 504 milijone in za prometni davek 134 milijonov dinarjev.

Kljub vsem težočam, ki jih občutijo delavci pri svojem delu — zastarele strojne naprave itd. — pa cene njihovim proizvodom nenehno padajo, kar so dosegli s tem, da svojo proizvodnjo sistematično stopnjujejo.

bi se morala zanimati tudi številna kamniška podjetja, ter ga po svojih močeh tudi materialno podpreti. Za to bi bila posebno zainteresirana kamniška keramična industrija, ki bi lahko svoje proizvode plasirala tudi v turistične namene, saj si posebno tuji želijo iz krajev, ki jih obiščejo, razne originalne in za tisti kraj značilne spominčke.

Kamnik ima že lepo urejeno kopalnico — v zimski sezoni pa so v okolici Kamnika odlična smučišča. Mogoče bi bilo treba še bolj kot doslej, popularizirati številne izletniške točke, saj je narava bogato obdarila s svojimi lepotami Kamnik in kamniško okolico.

Občinski ljudski odbor iz Kamnika je vse to že uvidel ter prav zaradi tega zastavil vse svoje sile, da kamniški turizem čimprej dvigne na tisto višino, ki mu pripada v okviru celotnega turizma v Sloveniji.



Obisk v rudniku kaolina v Črni

Razvoj rudnika kaolina v Črni pri Kamniku je tesno povezan z razvojem papirnice Vevče, čeprav je takrat, ko je v Vevčah 1842. leta stekel prvi njihov stroj, dobivala naša papirna industrija kaolin iz Češke in Avstrije, ker je bil pač tam cenejši. Od takrat naprej je rudnik v Črni dobival vse večji ugled in tudi njegova proizvodnja je rastla z vsakim dnem.

Med vojno je rudnik Črna delal z zelo okrnjeno kapaciteto — po zadnji vojni pa so ga spet obnovili in začeli delati s polno paro.

»Naše naprave so že zastarele,« pripoveduje direktor rudnika kaolina Črna inženir Božidar Godec. »Lahko so služile svojemu namenu takrat, ko je bila naša proizvodnja manjša. Danes pa proizvedemo že 16.500 ton kaolina letno. Izkoristek na separaciji pa je zelo majhen in doseže komaj

27%. To pomeni, da gre ogromno denarja tako rekoč po vodi. Zaprošili smo banko za investicijski kredit, ki pa nam ni bil do sedaj odobren, češ, da smo zamudili rok. Tako bomo do kredita prišli šele naslednje leto, separa-

nov dinarjev. Da bi obnovili separacijo, pa potrebujemo le 105 milijonov dinarjev kredita. Rekonstrukcija separacije bi bila tako izplačana prej ko v enem letu.

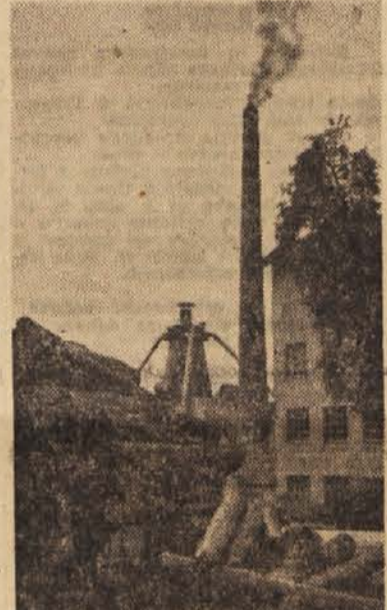
Razen tega je zraven kaolin-ske rudnine tudi črni škrljavec, ki se da prav tako separirati in bi služil kot polnilo za insektide. Zato že pripravljamo načrte za gradnjo separacije za črni škrljavec.

Se to naj povem, da smo z raziskovanji našli kaolin-ske rude vsaj še za 200 let proizvodnje. Koliko pomeni to, naj govori dejstvo, da smo edini tovrstni rudnik v Jugoslaviji in že zdaj krijejo vse jugoslovanske potrebe po kaolinu v papirni industriji (za njih proizvedemo 80%), v industriji gume, električnega materiala, barv itd.

Z novo rekonstrukcijo separacije pa bomo lahko proizvedli letno do 24.000 ton kaolina in še več, kar pomeni, da ne bomo s to količino samo kriili vseh jugoslovanskih potreb po tej rudi, temveč ga bomo lahko tudi izvažali.

V zadnjem času so našli še nova nahajališča kaolin-ske rude v Selu v Tuhijski dolini in zaradi tega se bo uprava rudnika preselila v Kamnik zaradi lažjega upravljanja.

Zvedeli smo še mnogo zanimivosti iz dela in življenja tega edinstvenega rudnika pri nas, zvedeli še o raznih težavah, s katerimi se morajo boriti rudarji pri svojem težkem delu, pa nam žal prostor ne dopušča, da bi pitali kaj več o tem. Sicer pa si prihranimo nekaj pisanja še za prihodnjic, ko bomo spet obiskali rudnik kaolina v Črni pri Kamniku.



Hišli pred tovarno »Stol« v Duplicij čakajo na predelavo

cijo pa bomo lahko obnovili šele v 15 mesecih po prejemu kredita. Na sedanji separaciji, katere zmogljivost naj bi znašala 7000 ton plovljenega kaolina (proizvedli pa smo ga lani 15.617 ton, medtem ko bo letošnja proizvodnja znašala okoli 17.000 ton), je izkoristek tako majhen, da imamo letno izgube za okoli 145 milijonov

Kamniški grb

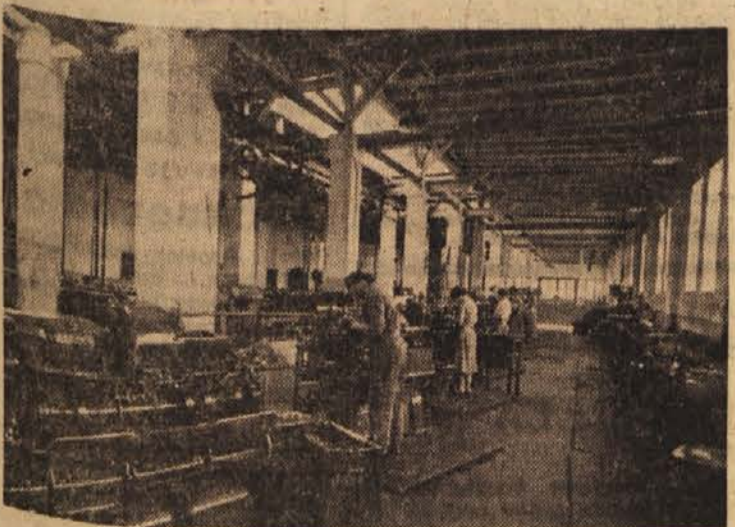
Kamniški grb sestavlja pol žena na pol kača s krono na glavi in z rožo v rokah. O tej pol ženi pol kači kroži v Kamniku nešteto pravljic in eno izmed teh objavljamo:

Na Malem gradu je včasih živela lepa in bogata gospa. Ime ji je bilo Veronika. Bila je zelo skopna. Denarja je imela cele kadi, ki jih je skrbno varovala v podzemeljski kleti. Nekoč pa je potrkal na grajska vrata berač in poprosil v bogajme. Veronika se je zelo razjezila, udarila s pestjo po zidu tako močno, da se je v kamnu naredila luknja in zavpila: »Raje se pri priči sprememim v kačo, kakor pa da bi dala en sam krajcar!«

Se danes se pozna v kamnu odtis pesti. Toda komaj je Veronika to spregovorila, že se je spre-



menila v grdo pošast. Postala je pol žena, pol kača. Berač je izgubil, grad pa se je kmalu nato porušil.



Pri delu v tovarni »Titan«

Turizem je treba oživiti

Kamnik sodi nedvomno med vrsto najlepših mestec v našem Gorenjskem kotu, saj je obdan s celim vencem hribov in gor, ki ga skrbno čuvajo v nedrjih svoje lepote. To starinsko gorenjsko mestece pa tudi samo hrani mnoge zanimivosti, kar je vsestranski pogoj za uspešen turizem.

Priznajmo si, da smo pri nas na turizem kaj slabo mislili in se je le-ta razvil do skrajnosti tam, kjer so in še imajo turistično tradicijo. Za Kamnik ne bi mogli reči, da takšne tradicije nima, saj so že od nekdaj bližnja Kamniška Bistrica in vršaci v Kamniških Alpah privabljali v ta del gorenjskega sveta številne domače in tuje turiste. Vendar pa se doslej tudi turizem v Kamniku ni razvil tako, kot bi bilo po vseh danih pogojih pričakovati. Šele v zadnjem času so v Kamniku začeli misliti tudi na ta važni del gospodarske panoge, saj lahko prav turizem mnogo prispeva k utrditvi

splošnega gospodarstva v kamniški občini.

Razen že naravnih pogojev za razvoj turizma pa je treba ustvariti še ostale pogoje, da bo turizem dosegel potrebno raven. V ta namen so že začeli delati v Kamniku načrte za gradnjo žičnice na Veliko planino in Stari grad. Premišljujejo tudi o tem, da bi na Veliko planino zgradili avtomobilsko cesto. Turistično društvo ima tudi že načrte ter potrebna finančna sredstva za razširitev koč na Starem gradu.

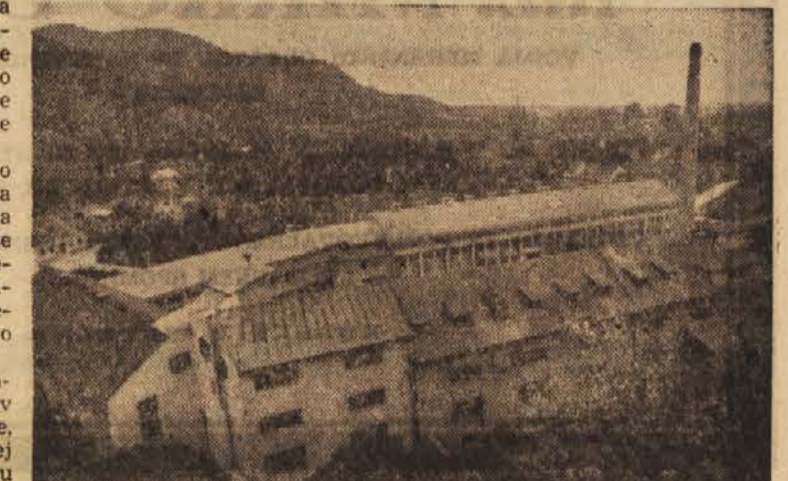
Pravkar urejajo tudi cesto Kamnik—Kamniška Bistrica, ki jo bodo počasi asfaltirali in bo že do avgusta gotova do Stahovice. Za ta dela bodo predvidoma porabili 7 milijonov dinarjev.

Treba pa bo tudi v samem Kamniku še marsikaj urediti in olepšati. Predvsem se čuti v Kamniku veliko pomanjkanje prenočišč in samo dvoje gostišč ne mo-

re s svojo kapaciteto kriti vse večje in večje potrebe po ležiščih. V ta namen nameravajo dokončno dograditi in urediti Dom SZDL, kjer bi razen prenočišč lahko imeli tudi kulturne prostore itd. Gre predvsem za nadzidavo Doma SZDL, ki je resnično nujno potrebna.

Da pa bi bil turizem res uspešen, bi bilo treba vzpostaviti najprej dobre prometne zveze, saj štirje avtobusi, ki jih imajo v Kamniku, nikakor ne zadostujejo za turistične potrebe in kulturni prevoz številnih izletnikov. Vsekakor bi bilo treba vzpostaviti direktno zvezo med Ljubljano in Kamniško Bistrico, ki je posebno priljubljeno zatočišče ljubljanskih izletnikov, saj bi bila Kamniška Bistrica z dobro avtobusno zvezo tako rekoč pred vrati Ljubljane.

Prav tako, kot se za turizem zanima Turistično društvo in občinski ljudski odbor Kamnik, pa



Pogled na tovarno usnja UTOK z Malega grada

DNEVNE NOVICE

Zdravniška dežurna služba

ZDRAVSTVENI DOM LJUBLJANA-CENTER
Nočna zdravniška služba za nujne obiske na bolniškem domu od 20. do 7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih ves dan, Miklošičeva cesta 24, tel. 39-151

Si želite Fiat 600?

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BEZIGRAD
Zdravniška dežurna služba od 27. julija do 1. avgusta dr. Setina Miloš, Velikovaška 4, tel. 31-281.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - VIC
Dežurna zdravniška služba od 27. julija do 1. avgusta: dr. Zavržnik Gorazd, Rimska cesta 22, tel. 20-432.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - MOSTE
Zdravniška dežurna služba od 27. julija do 1. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

ZDRAVSTVENI DOM OBČINE LJUBLJANA - BUDNIK
Zdravniška služba od 27. jul. do 2. avgusta 1958.

Uprava za ceste LRS sporoča: na cesti II/301 Kranjska gora-Vrščič-Bovec v odseku pri predoru pod Vrščičem je od 25. julija 1958 dalje uklinjena posebna omejitve višine vozil.

OBVESTILO
Uprava za ceste LRS, tehnična sekcija Ljubljana, obvešča, da bo zaradi popravila mostu v Treblju, cesta II. reda Hotavljice-Ziri na samem mostu od 28. t. m. do nadaljnjega zaprta za tovorno in avtobusni promet.

Promet iz Poljanske doline in škofješke strani v Ziri se vrši preko Ljubljane po cesti III. reda Logatec-Rovte-Ziri, Promet Ziri-Skokja Loka pa po isti cesti v obratni smeri.

Na vseh važnejših okoliških križiščih cest bodo postavljene opozorilne table. Vozniki, upoštevajte obvestilo!

Naročite takoj Ljudsko pravico

V dneh 28. do 31. julija 1958 bomo prevažali mladinske delovne brigade za izmenjavo na gradbišča avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb. Zato bo odvzeto v tem času določeno število voz iz potniških vlakov na krajskih relacijah in zamenjeno z vozovi tovornega parka, ter prosimo potujoče občinstvo, da sprejme to z razumevanjem na znanje. - ZTP Ljubljana

Parket ostane vedno čist in nov brez čiščenja, ako ga premažete z "ME-LUX" lakom. Nabavite ga pri "Opremotehni", Ljubljana, Kidričeva 9.

Mleko za sončenje "EVELINE" proti rdečici in opnelkam od sonca so dobila drogerija.

Uprava bolnišnice za duševne in živčne bolezni Ljubljana-Polje obvešča vse prizadete, da bo v bodoče iz važnih službenih razlogov obisk bolnikov strogo omejen le na določene dneve in ure. Obisk bolnikov je dovoljen le ob sredah in nedeljah med 12.30 in 15. uro. Omejitve velja tudi za pomožne. Ob državnih praznikih, ki ne padejo na sredo ali nedeljo, obiski niso dovoljeni.

Komisija za uslužbene zadeve Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana razpisuje

mesto tržnega inšpektorja v Tržnem inšpektoratu OLO Ljubljana. Pogoji: srednja strokovna izobrazba z večletno prakso v stroki.

Pravilno kolkovane prošnje za življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Komisija za uslužbene zadeve Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana razpisuje

mesto finančnega uslužbenca v odseku za računovodstvo OLO Ljubljana. Pogoji: Srednja ali nižja strokovna izobrazba in praksa v računovodskih poslih.

Pravilno kolkovane prošnje za življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO - Mačkova ul. 1, soba številka 13-I. Rok za vlaganje prošnji je 15 dni po objavi v Glasniku OLO. Prošnji je priložiti dokumente, ki se zahtevajo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih za sprejem v upravno službo.

Po 5. 7. temeljnega Zakona o stipendijah (Ur. l. FLRJ 32-55) Zavod za rehabilitacijo invalidov LRS Ljubljana, Linhartova 51 razpisuje

STIPENDIJE
za šolsko leto 1958-1959
1. za socialnega delavca
2. za 2 delovna terapevta
Višina stipendij bo določena po odloku o višini stipendij (Ur. l. FLRJ št. 39-55).

Pogoji za dodelitev stipendije:
Ad 1. Kandidati za socialne delavce-ke morajo imeti popolno srednjo šolo ali izpolnjevati pogoje, zahtevane v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o šoli za socialne delavce (Ur. l. št. 25-57).

Ad 2. Kandidati za delovne terapevte morajo imeti končano srednjo tehnično šolo ali šolo za umetno obrt ali pa dovršeno srednjo šolo.

Imeti morajo zdravstvene pogoje, ki jim bodo dopuščali uspešno upravljanje izbrani poklic in starost nad 18 let. Pri podeljevanju stipendij imajo prednost invalidi in otroci padlih borcev v NOV. Prošnje za življenjski pismenec, potrdilo o otroškem dodatku in premoženjskem stanju pošiljate do 15. avgusta 1958. Zavodu za rehabilitacijo invalidov LRS, Ljubljana, Linhartova 51.

KOMISIJA ZA USLUŽBENSKE ZADEVE OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA KRANJ RAZPISUJE

naslednja delovna mesta pri upravnih organih OLO Kranj za:

2 pravnik (v tajništvu za finance in v tajništvu za gospodarstvo),
3 zdravnik (za delovno mesto direktorja OHZ in šefa sanitarnega inšpektorata),
3 geometre (v katastrskih uradih Kranj, Radovljica, Škofja Loka),
3 katastrske referente s srednjo strokovno izobrazbo (v istih uradih).

7 ekonomistov (za delovna mesta: referenta za dohodke iz gospodarstva, referenta za blagovni promet, šefa odseka - referenta za plače, referenta za organizacijo dela in zapoševanje, referenta za kadre, referenta za planiranje, statistika),
1 finančnega uslužbenca s srednjo strokovno izobrazbo (referent za kontrolno proračuna),
1 gradbenega referenta z visoko strokovno izobrazbo (v upravi za gozdarstvo),
1 profesorja psihologa (za posredovalnico za delo),
1 upravnega referenta z visoko strokovno izobrazbo (za posredovalnico za delo),
1 inženirja kemije (za živilski laboratorij OHZ),
1 zdravstvenega tehnika (za OHZ),
1 pripravniški mest:

2 za organizacijo službe (pravnik in ekonomist),
2 za finančno službo (s srednjo strokovno izobrazbo),
1 za statistično službo (s srednjo strokovno izobrazbo),
2 za pisarniško službo (z nižjo strokovno izobrazbo).

Razpis bo zaključen v roku 15 dni po objavi v Uradnem listu LRS. Kolkovane prošnje ne bodo zasedane, ostane razpis v veljavi do zasedbe teh mest.

Kandidati naj v prošnji navedejo šolsko izobrazbo in dosedanje službovanje.

ZAVOD ZA REHABILITACIJO INVALIDOV V LJUBLJANI Linhartova 51, razpisuje mesta za:

1. razpisuje mesta za:
zdravniška splošna praksa, z dovršenim stažem in strokovnim izpitom; psihologa z diplomo iz psihologije
2. dva fizioterapevta z diplomami in študijem fizioterapevtske šole.
Nastop takoj ali po dogovoru.

RAZPISNA KOMISIJA
Inštituta "Jožef Stefan" v Ljubljani, Jamova 38, razpisuje na podlagi 51. in 37. člena zakona o javnih uslužbenih delovna mesta za:

1. ZIDARJA
1. KURJARJA
2. LICARJA-PLISKARJA
2. 2 POMOŽNA DELAVCA
3. GASILCE

Pogoji: ad 1. visokokvalificiran in kvalificiran delavec; ad 2. polkvalificiran ali nekvalificiran delavec.

Plača po Uredbi o plačah tehnične osebnosti in pomožnih uslužbenecov (Ur. l. FLRJ št. 758).

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plača po Uredbi o plačah tehnične osebnosti in pomožnih uslužbenecov (Ur. l. FLRJ št. 758).

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plačne pogoje za izbranimi življenjski pismenec za vstop v Uradu tajnika OLO, Mačkova ul. 1, soba št. 13. Prošnji je treba priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev za sprejem v upravno službo v smislu 51. člena Zakona o

KINO «UNION»



Francoski film
**OČKA, MAMICA,
MOJA ŽENA IN JAZ**

(nadaljevanje filma «Očka, mamica, služkinja in jaz»). Igrata Robert Lamoureux in Nicole Courcel. Tednik: F. N. 30 samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic od 9-11 in od 11 dalje.

KINO «SLOGA»: ameriški barvni pustolovski film «Doklivijski kapetana Wayta». V glavni vlogi Gary Cooper. Tednik: Predsednik Naser v Jugoslaviji samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.
KINO «VIC»: ameriški barvni cinemascope film s stereofonskim zvokom «Tuje za revijo». Igra Betty Grable. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.
KINO «SISKA»: ameriški barvni western «Poslednji Apač». Igrata Burt Lancaster in Jean Peters. Tednik: F. N. 30. Predstave, ob 15, 17, 19 in 21.

LETNI KINO «BEZIGRAD»: francoski film «Očka, mamica, služkinja in jaz». Tednik: «Predsednik Naser v Jugoslaviji». Predstava ob 20.30. Danes zadnjičkrat. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9-11 in od 14 dalje.

MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8: češki barvni film «Nekoč je živel kralj». Predstave ob 10, 15 in 17.
KINO LIPOSTROJ: ameriški barvni film «To je ljubezen». Tednik št. 29. Zadnjič. Predstavi ob 18 in 20.

KINO «KOMUNA»

Francoski film

»OTROCI LJUBEZNI«

Tednik: F. N. 30. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Danes zadnjičkrat. Prodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.

KINO «TRIGLAV»

Francoski barvni film

»Šentjernejska noč«

V glavni vlogi Jeanne Moreau. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14.30 dalje.



V pripravi
JAKOV GOTOVAC
KOLEDA
SIMFONICNO KOLO

Razpisna komisija pri ZDRAVSTVENEM DOMU na Jesenicah
razpisuje prosto mesto

zdravnika splošne prakse

za Splošno ambulanco v Kranjski gori.

Nastop službe s 1. januarjem 1959. — Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe upravi Zdravstvenega doma na Jesenicah najpozneje v 30 dneh po objavi razpisa. 2821

TOVARNA DUŠIKA RUŠE

razpisuje delovna mesta za proizvodne obrate:

**3 INŽENIRJE KEMIJE
1 INŽENIRJA METALURGIJE**

Plača po dogovoru. Družinska ali samska stanovanja so zagotovljena. Nastop službe čimprej. Prošnje z opisom dosedanjega dela in dokazili o strokovni izobrazbi pošljite do 31. julija 1958 upravi Tovarne dušika Ruše. 2727

Gradbenega tehnika

sprejmemo v službo

• primerno prakso na delovno mesto VARNOSTNEGA TEHNIKA — šefa higijensko-tehnične zaščitne službe v podjetju

• Osebnih dohodki po tarifnem pravilniku in po dogovoru. Nastop službe takoj.

Pismene ponudbe pošljite do 1. avgusta 1958.

PODJETJA ZA INŽENIRSKO TEHNIČNE GRADNJE
»TEHNOGRADNJE«, VUZENICA

Komisija za delovna razmerja

M-174

Vrtnarji in ljubitelji cvetja!

Priporočamo vam naše prvovrstno semenje dvoletnega orjaškega nageljna

v raznih vrstah in barvah kakor tudi semena raznega dvoletnega cvetja. Zahtevajte naš najnovejši cenik!

Vrtnarija Weber, Torda (Banat)

MONTAŽNO PODJETJE TOPLOVOD

LJUBLJANA, Črtomirova 6

sprejme tako štiri tovariše-ice

z dokončano nižjo srednjo šolo in ki imajo veselje do risanja, v svrhu priučitve za tehničnega risarja. — Ponudbe pošljite ali se osebno zglasite v upravi podjetja v Črtomirovi ulici 6. 2858

LUC NOSUN



Piše in riše: M. Bambič



7. »Uf, še nič ne znam! Se nič se nisem naučila!« se jeze se pobira dekletce. »Toda mama zna bolje.« potolaži Luca in ga vede k njej. A zaman se trudi tudi kraljica, dokler se ne domisli: »Veš kaj, Luc, dam ti moč, da lahko vsaj podaljšaš nos, kolikor poželiš. Bo gibčen kot slonov rillec ali pa trd ko kost. Z njim gotovo užugaš vrbacopotepina, pa še župana, ki ti ga hoče odžagati, in vse zasmehovalce.«

8. Stolp odbije peto, pa se Luc vrne spat. Ko pa se zbuja, si misli, da je sanjal o vilah in si, kar tako za šalo, poželi pet metrov dolg koščen nos. »Bum!« ti tresči nos skozi strop v gornjo sobo, kjer zadene ob železno skrinjo, jo dvigne in zasuje z zlatniki starega skopuha Cizaja, ki jih je pravkar preševal. »Razbojniki! Tolovaji!« se prične dreti Cizaj. »Na pomoč! Oj, pomagajte! Okradli me bodo!«

Razpis

Po čl. 10 Pravilnika o oddajanju in izvajanje gradbenih objektov in del (Ur. l. FLRJ št. 13/57) razpisuje Zavod za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana

I. JAVNO LICITACIJO

za oddajo gradbenih, obrtniških in instalacijskih del za stanovanjski blok v Knezovi ulici, Ljubljana-Siška.

Predračunska vrednost za vsa dela znaša 22.939.534 din. Rok za popolno dovršitev je 1. avgusta 1960, v letu 1959 pa mora biti zgrajba dovršena do inkl. IV. faze z vsemi obrtniški deli razen zaključnih del (slikarska, plekarska, parketerska). Licitacija se bo vršila dne 30. avgusta 1958 ob 9. uri v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Beethovnova 11/VII. Varsčina 1% predračunske vrednosti se mora predložiti z garancijskim pismom banke najkasneje do pričetka licitacije. Ponudbe morajo biti opremljene po čl. 15 in 16 cit. Pravilnika, s prilogami po čl. 17 Pravilnika. Ponudbe se bodo sprejemale na dan licitacije dne 30. avgusta 1958 do 9. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Beethovnova 11/VII. Licitacijski elaborati in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago od 30. julija 1958 dalje vsak dan od 12. do 14. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana. Pomudniki morajo pred pričetkom licitacije plačati predpisano občinsko takso v znesku 10.000 din v gotovini.

Investitor:

Zavod za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana

2822

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij v podjetju

»TELEKOMUNIKACIJE«, Ljubljana, Pržanj št. 24

razpisuje delovno mesto

organizacijskega referenta

Pogoji: Višja strokovna izobrazba uslužbenca (ekonomist) s 3-letno prakso ali srednjo strokovno izobrazbo z najmanj 10-letno prakso pri organizaciji.

Plača po tarifnem pravilniku. Prevoz v službo zagotovljen s tovarniškim avtobusom. — Pismene ponudbe pošljite na naslov: »Telekomunikacije«, Ljubljana, Pržanj — personalni oddelek. 2835

Na osnovi pravilnika o delovnih razmerjih, čl. 20, razpisuje upravni odbor podjetja

»GLOBUS ŠPEDICIJA«

vodilno delovno mesto

komercialnega direktorja

za mednarodni cestni in lokalni avto-promet

Pogoji: znanje vsaj enega tujega jezika, fakultetna izobrazba, soglasnost zunanjetrgovinske zbornice, najmanj 5-letna praksa na vodilnem delovnem mestu v komercialni službi. Prošnje vložite na gornji naslov do 31. julija 1958. 2811

SPLOŠNA BOLNIŠNICA TRBOVLJE

razpisuje delovna mesta za

- dve medicinski sestri,
- dve bolničarki,
- medicinskega laboranta

Pogoj: Ustrezna strokovna izobrazba. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Prošnje pošljite do dne 15. avgusta 1958 upravnemu odboru Splošne bolnišnice Trbovlje. 67

RAZPISNA KOMISIJA

pri **KLINIČNIH BOLNICAH V LJUBLJANI**

razpisuje ta-le delovna mesta za Onkološki inštitut:

1. EKONOMA Onkološkega inštituta,
2. PISARNIŠKEGA REFERENTA za zdravstveno administracijo,
3. DVE BOLNIČARKI

Pogojit ad 1. popolna srednja šola z nekajletno prakso v upravni službi; ad 2. popolna srednja šola ali nižja srednja šola z nekajletno prakso; ad 3. dovršena bolničarska šola po močnosti z nekajletno prakso. Nastop službe lahko takoj: — Prošnje vložite na razpisno komisijo Kliničnih bolnic v Ljubljani, Zaloška cesta 2. 2838



Na RAZSTAVIŠČU «MARIBORSKEGA TEDNA» Vam nudi

**Tovarna avtomobilov Maribor
ogled
svojih vozil**

ki si jih lahko nabavite

po ugodnih kreditnih pogojih

in sicer z 20% lastno udeležbo,
3% obrestno mero ter
5-letno dobo odplačila posojila

Kredit odobrava podružnica Investicijske banke v Mariboru na podlagi prošnje, ki jo posreduje TAM. Izkoristite ugodne kreditne pogoje ter nedavna znižanja cen vozilom:

kamion »Pionir«, nosilnosti 3 tone	3.050.000 din
kiper »Pionir«, nosilnosti 3 tone	3.780.000 din
avtocesterna za fekalije »Pionir«, 3 m ³	4.080.000 din
avtobus »Pionir«, standardni, 25-sedežni	5.600.000 din
avtobus »Pionir«, polturistični, 25-sedežni	5.700.000 din
avtobus »Pionir«, turistični, 25-sedežni	od 6.100.000 din do 6.500.000 din

Vse informacije

v zvezi z odobravanjem kredita in sklepanjem pogodb dobite na razstavišču «MARIBORSKEGA TEDNA», v paviljonu Tovarne avtomobilov Maribor, kakor tudi v sami prodajalni

»TAM«, MARIBOR, GLAVNI TRG 25

OBIŠČITE

XV. MARIBORSKI TEDEN

OD 25. JULIJA DO 3. AVG. 1958

Velika manifestacija našega gospodarstva, kulture in športa, bogata razstava industrijskih proizvodov, velika revija kmetijskih strojev • Pestra modna revija • Mnogo kulturnih in športnih prireditev ter koncertov • Za razvedrilo bo na razpolago velik moderen zabavni park: avto-drom, avto-tobogan itd. • Nadalje cirkus variete: nastopajo priznani domači in tuji artisti • Gospodarska razstava v novoizgrajenih velikih lastnih razstavnih prostorih ob Dravi!

NA ŽELEZNICI 25% POPUST!

Presenečenje!

Berite »Ljudsko pravico« danes teden!



Festival jazz

Pred dnevi se je v Newportu zaključil peti letni festival jazzovske glasbe. Okoli 200 ameriških in evropskih glasbenikov je

sodelovalo na treh popoldnevih in štirih večernih koncertih, se jih je udeležilo skupno okoli 50.000 prijateljev jazz. Festival-ski spored je obsegal razen tega tudi dvoje predavanj o jazzu, in sicer o izvoru in značaju »blues« ter o jazzovski glasbi nasploh.

Tik pred začetkom kongresa so sklicali sestanek, na katerem so priznani glasbeni kritiki, skladatelji, založniki in glasbeniki obrazložili svoje nazore o propagiranju jazz kot oblike umetniške dejavnosti. Nastopil je tudi založnik Sheldon Mayer, ki je označil jazz kot enega najvažnejših elementov ameriške kulture in zaključil s trditvijo, da so nekatere evropske dežele, predvsem skandinavske ter Velika Britanija, Francija in Zahodna Nemčija »življenjsko zainteresirane za jazz«.

Pozornost udeležencev festivala je vzbudil orkester 17 mladih godbenikov iz 15 evropskih dežel. Nastopil je s skladbami, ki so jih prav v ta namen zložili trije ameriški jazzovski skladatelji. Med solisti se je izkazal mladi jugoslovanski trobentar Duško Gojković. Orkester je dirigiral Marshal Brown, član festivalnega upravnega odbora, ki je mesec dni potoval po evropskih deželah in izbral mlade člane orkestra z mednarodno zasedbo.



Britanski alpinisti pod vodstvom Johna Hunta, voditelja znane odprave na Mount Everest, so pred dnevi odšli na pot z namenom, da bi se vzpeli na več vrhov v kavkaškem pogorju. Na sliki vidimo člane odprave, ko se pripravljajo na pot. Na skrajni levi je britanski udeleženec olimpijskih iger v steeple-chasu Chris Brasher

NE LOVIJO RIB

čprav se s čolni vozijo po morju

Otoki Mergl v Bengalskem zalivu blizu južnih burmanskih obal spominjajo na stare pravljice. Divji so, nenaseljeni, pokrivajo jih gosti tropski gozdovi, v katerih živijo divji prašiči, opice in velike kače. Le kdaj pa kdaj se na pusti otočni obali izkrcajo temnopolti ljudje. Ključni otrok in klepet stark zmotijo ti sočletni mir divjih zveri. Mokenzi se včasih pripeljejo na otroke z lahkim čolni, ki so pravzaprav plovice naselbine.

Vročinski rekord v nevarnosti

Doslej najhujšo vročino so zaznamovali 13. septembra 1922 v libijski vasi Azizi: 64 stopinj Celzija v senci. Ta svetovni rekord pa je zdaj v nevarnosti zaradi hude vročine, ki je nastopila v indijski pokrajini Bhadrachalam. V Kalkuti so izmerili 57 stopinj Celzija v senci, v vsej deželi pa je bilo okoli 1000 žrtev vročine. V Biharju je suša uničila devet desetih žetve.

Hiša za rešiteljeve svojce

Sirom po naši deželi je odjeknila novica o junškem dejanju smrti Ljubomira Ivanovića, progovnega delavca v Lapovu, ki je žrtvoval življenje, ko je rešil neznano dekletce izpred puhačje lokomotive. Vse naše ljudi je vznemirila novica, da je družinski oče dal življenje za rešitev tujega otroka.

Ljudje z raznih koncev naše dežele in iz najrazličnejših poklicev izražajo občudovanje junastvu in požrtvovalnosti Ljubomira Ivanovića. Poseben odbor je prejel doslej nad 150 denarnih nakaznic v skupnem znesku 1,6 milijona dinarjev. S tem denarjem bodo Ivanovićeve svojcem še letos sezidali hišo. Občinski ljudski odbor v Lapovu je dal brezplačno pet arov zemlje za stavbišče.

WALT DISNEY PODOBE IZ NARAVE

TOVARIŠKI SLONI

RANJENEGA SLONA TOVARIŠI IZ ISTE ČREDE NE PUSTIJO SAMEGA.



ČE SAM NE MORE NAPREJ, GA DVA MOČNA SLONA PODPRETA OD STRANI IN GA SKORAJ NESETA NA VARNO.

Nevarna igra brez posledic

Dve štiriletni dekletci in njuna triletna prijateljica iz angleškega Cranforda so se odločile, da se bodo igrala odrasle. Počakale so, da je mati triletno deklice odšla z doma, nato pa je prišel veliki trenutek v njihovem življenju. Zlezele so v mamino sobo ter brskale po torbicah in toaletni mizici.

Najprej so se napudrale, potem seveda nadišavile, nenadoma pa je iz materine torbice padla steklena cevka s kroglicami.

»Gotovo so dobri bonboni,« je rekla triletna Linda. »Jaz bom enega.« — Vzele so vsaka po en »bonbon«. Bili so jim všeč, čeprav so imeli nekam čuden okus. Kasneje so jih pokusile še enkrat in ugotovile, da odrasli jedo grenke bonbone.

Potem so se damice napudrale in našminkane sprehajale po cesti, nazadnje pa so povsem pozabile na svojo igro in se po otroško zabavale na travi.

Ko se je mati triletno deklice vrnila domov, je bila že ob pogledu na razdejano mizico vsa iz sebe, zgrozila pa se je, ko je opazila, da ji manjkajo shujševalne tablete. Takoj je poklicala rešilni avto, tri mamicе so se vsaka s svojo punčko odpeljale v bolnišnico; vendar se je igra srečno končala, saj zdravniki niso ugotovili škodljivih posledic.

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. povečnik stotnice, 8. jasnina neba, 9. glasbeni izraz, 10. prvi letalec, 11. prislov, 12. sestavina kozmetičnih pripravov, 14. znati, 15. del noge, 18. pobegniti, 20. član upravnega telesa.

Navpično: 1. oblika pomožnega glagola, 2. kanon, 3. predlog, 4. volneni, bombažni in svileni izdelki, 5. nikdar, 6. jezero na Finskem (Enare), 7. brodnik v mitološkem podzemlju, 11. prašen iz krožna tuberkuloza, 13. celica, ki neprestano menja svojo obliko, 15. stevnik, 17. mlačni izdelek, 19. arabski konj.

REŠITEV KRIZANKE Z DNE 26. JULIJA

Vodoravno: 1. samstvo, 8. pretres, 9. ai, 10. vola, 11. skotim, 13. vozilo, 15. etat, 16. vu, 18. telesen, 20. ilovica.

1	2	3	4	5	6	7
8						
9			10			
			11			
12	13					
14						
15				16	17	
18				19		
20						



V okolici Greenwicha se je pripetila pred dnevi železniška nesreča, ki na srečo ni zahtevala smrtnih žrtev, blizu 40 potnikov pa je bilo poškodovanih

»Hall pa nama je rekel, da ga ni tukaj! Ne razumem le, zakaj je tako iznenada izginil, kot bi se vdrl v tla.«

»Dve možnosti sta: ali se je skrnil v sobi, preden sem jaz vstopil, da bi ga videl, ali pa...«

»Ali v sobi ni bilo nobene omare?«

»Da, vendar bi se v njej lahko skrnil samo pritlikavec.«

»Kakšna pa bi bila druga razlaga?«

»Bržkone je iz sobe tajni izhod. Prav nič čudnega ne bi bilo, če bi podobne tajne prehode našla tudi midva, saj jih je v tej stari zgradbi prav gotovo nekaj. Če bi imel priložnost, bi si prav rad ogledal in raziskal ta grad.«

»Jaz pa bi prav rada vedela, zakaj se moj sorodnik skriva pred nama.«

Paul jo je malce posmehljivo pogledal.

»Kaj še niste uganili?«

»Kaj pa vi menite?«

»Ponovil sem vam njegov pogovor s Hallom. Če vam besede niso povedale ničesar, bi vam postala zadeva — kot meni — popolnoma jasna, če bi ju sami slišali: Hall je pravzaprav gospodar v hiši in nad njim.«

»Zakaj pa? Kako je moglo priti do tega?« je vprašala Grace.

»To je eno od mnogih vprašanj, ki bi nanje rad našel odgovor.«

»Zadovoljna sem, ker vas slišim tako govoriti. Namenila sem se, da ne bom odšla z gradu, preden ne bom odkrila, kaj vse se tu dogaja. Zavedam pa se, da bi tega brez vaše pomoči ne zmogla. Nemara se boste čudili, vendar mi postaja ta hiša draga in privlačna — vzlic vsemu, kar sem že tu doživela v tako kratkem času. Morebiti tudi zato, ker je moja... Naj bo že tako ali drugače — stvari bomo razčistili in vse kar ne spada vanjo, bom pognala iz nje.«

JEFFERSON FARJEON

21

TEMNA NOC

Paul se je nasmehnil.

»Skratka, počistiti hočete vse od vrha do tal?«

»Tako, če že hočete... Vendar samo pod pogojem, če mi boste pomagali... Zdaj pa mi povejte, prosim, do konca vse, kar ste slišali spodaj... Upam, da bom potem lahko razumela, zakaj se me moj sorodnik Alfred Westbury tako izogiblje.«

»Morebiti se motim in ne vem vsega; lahko so tudi napačna moja sklepanja... Razen tega pa: ali bi bilo vam prijetno, da bi se znašli iz oči v oči z nekom, ki vas je poskušal ubiti.«

Grace je osuplo pogledala Paula.

»Vi potemtakem menite,« je vzkljknila, »da mi je on sledil?«

»Ne, sledil vam je Joe. Vaš sorodnik in možakar s stlačnim nosom pa vsekakor sodelujeta... Se nocoj sta bila skupaj... Takoj vam bom podrobneje pojasnil... Menim, da je vaš sorodnik poslal Joesa v London, potem ko je dobil prvo pismo od vašega odvetnika, z nalogo, da povzroči nesrečo, v kateri bi bil vi žrtev. To je storil, ne da bi se posvetoval s Hallom, ki se ga boji... Halla, kajpak, nimam za vašega zaščitnika, saj sem prepričan, da je njemu prav tako potrebno kakor Westburyju, da zginete s tega sveta... Ali sem vam že povedal, kako je rekel

vaš sorodnik: »Imel sem svoj načrt...« Potem pa je rekel: »Vse bi bilo že urejeno, če se ne bi iznenada pojavil neki mladenič...« Prav gotovo je pri tem mislil na tisto, kar se je zgodilo na cesti, ko bi vas skoraj povozil avtobus...«

»... in kar ste vi preprečili,« je reklo dekletce, ne da bi moglo zatajiti svojo grozo. »Če bi vas ne bilo...«

»Ne misliva več na to!«

»Ne... To je preveč strašno. Vidite: moj sorodnik je imel samo naslov mojega advokata. Če je najina domneva točna, ga je dal bržkone Joesu, on pa je tamkaj potem čakal, dokler nisem prišla.«

»Da. Prav gotovo je oprezoval tam okoli in vsaj enkrat vam je moral slediti do vašega hotela.«

»Kdo ve, kje je sedaj?«

»Zdi se mi, da bi to lahko razvozlala. Znano nama je, da se je peljal z vlakom, s katerim sva midva pripotovala... Niti Hall niti vaš sorodnik pa ne vesta, kaj se je z njim zgodilo. Joe bi že moral biti tukaj, ker je telefoniral vašemu sorodniku s postaje in mu sporočil, da se vrača v grad... Mimogrede: Hall se nama je obema debelo zlagal, ko je rekel, da tukaj ni telefona. Zelo dobro bi bilo, da telefon čimprej poiščeva, ker ga bova morebiti še potrebovala.«

»Niste mi še povedali, zakaj Joesa še ni sem. Vi nemara to veste, kajne?«

»Da.«

Grace je kar vzdignilo.

»Ali ste ga nemara...?«

»Ne, čeprav bi to prav rad storil. Naredil sem nekaj, kar je bilo veliko bolj preprosto in nje-govega trupla ne bodo našli niti v kakšnem kanalu, niti zakopanega v kakšnem smetišču... Če se ne motim, sem vam že povedal, da sem se pripeljal s kolesom... To kolo je Joesova last... Razumeti morate, da tedaj, ko sva prispela v Landwick, ne bi mogel nikjer več dobiti kolesa naposodo, ker je bilo že pozno. Ko ga je na železniški postaji vzel iz garderobe, ga je prislonil k telefonski kabini, od koder je telefoniral vašemu sorodniku. No, tam sem si potem kolo sposodil... To lahko tudi pojasni, zakaj se je Joe zamudil...«

Vzlic vsej resnosti položaja Grace ni mogla zadržati smeha. Za isti hip pa se je nečesa spomnila in nemirna vprašala:

»To pomeni, da bo vendarle prišel.«

»To lahko pričakujeva.«

»Skratka — imela bova še dosti dela z njim, z gospodom Hallom, z mojim sorodnikom in gospo Weeks. Ali menite, da lahko samo to pričakujeva?«

»Za sedaj...«

»Kaj hočete s tem reči? Povejte, prosim, vsaj Upoštevajta, da sem bila konjak!«

Kenneth se je nasmehnil.

»Težavno je predvideti, kaj se bo zgodilo...« je rekel.

Dobro je še pomnil, kako je Hall vzkljknil: »In vse to se mora zgoditi prav to noč!«